

(GRADIVO ZA 11. SEJO OLO)

Posebno pereče vprašanje v tej stroki je preskrba s pločevino za izdelavo kovinske embalaže, od katere je odvisna živilska in kemična industrija. Kvaliteta galanterijskih

Predsednik OLO:
Dr. Marijan Dermastia l. r.

izdelkov, predvsem okovja, ključavnic in galvaniziranih izdelkov ne ustreza zahtevam inozemskega trga, kar je vplivalo tudi na izvoz lesne industrije.

Strojna industrija pa bi se morala v večji meri preorientirati na zunanja tržišča.

Elektroindustrija ni dosegla predvidene količinske proizvodnje. Splošno zmanjšanje obsega investicijske dejavnosti se je odrazilo na proizvodnji v podjetjih »Elma«, »Tiki« in »Iambor«. Navedena okolnost je prisilila podjetja, da so delno opustila serijsko proizvodnjo investicijskega blaga. Tovarna baterij »Zmaj« ne dosega planirane količinske proizvodnje zaradi zmanjšanja povpraševanja. Podjetje bi moralo v večjem obsegu realizirati prodajo na domačem trgu.

Ugodno realizacijo je doseglo podjetje Tela — 56%.

V kemični industriji so podjetja »Helios«, Kemična tovarna Domžale, tovarna kleja in »Vedro« presegla količinski plan proizvodnje. Ostala podjetja te stroke pa so izpod povprečja. Nizka proizvodnja v podjetju »Izolirka« gre na račun zmanjšanja investicij in gradbene dejavnosti. Nizko realizacijo proizvodnje je dosegla tovarna »Lek«, zaradi pomanjkanja nekaterih surovin.

Realizacija ostalih podjetij je bila tudi zadovoljiva.

Bolj kot katera druga stroka industrije je bila industrija gradbenega materiala odvisna od vremenskih nepravilnosti, na drugi strani pa imajo vsa podjetja sezonski značaj poslovanja, zlasti opekarne. To je imelo v veliki meri vpliv, da količinska proizvodnja ni bila ostvarjena v predvidenem obsegu. Izredno nizko realizacijo v tej stroki industrije sta dosegli podjetji: Vrhniške opekarne in opekarna »Grad«. Vrhniške opekarne so predvidevale, da bo pričel obratovati že v začetku sezone nov vakuum agregat za izdelavo votlih izdelkov, ki pa je bil stavljen v pogon šele v drugem polletju.

Opekarne »Grad« so zaradi zakasnitve sezone pričele s proizvodnjo in žganjem surove opeke zelo pozno, kar je vplivalo na izpolnitev plana. Na splošno velja za opekarne, da se do sedaj niso prilagodile potrebam gradbeništva s sodobnejšimi izdelki (votlak, stropnjaki).

V proizvodnji terazzo plošč pa je nastal zastoj zaradi manjše gradbene dejavnosti.

V lesni industriji je na izpolnitev plana vplivalo pomanjkanje kvalitetne smrekove hlodovine in premajhne zaloge zračno suhega rezanega lesa.

Podjetja: Lesna industrija Domžale, »Melodija«, »Planica športa«, »Sora«, Stavbeno mizarstvo, »Stol«, »Zales« in Zadruga lesno industrijsko podjetje Begunje pa so količinski plan proizvodnje presegla.

Poleg objektivnih razlogov so vplivali tudi subjektivni momenti, in to predvsem slaba kvaliteta finalnih izdelkov.

Papirna industrija je presegla v celoti plan za 2%. Izgledi za prekoračitev plana v II. polletju so ugodni, ker bo pričel obratovati novi kuharlik v tovarni »Celuloza«, Medvode.

V tekstilni industriji so plan presegla naslednja podjetja: »Dežnik«, »Motvoz in platno«, Grosuplje, Tovarna sanitetnega materiala Domžale in podjetje »Vata«. V ostalih podjetjih te stroke je na nižjo proizvodnjo vplivalo pomanjkanje električne energije.

Zaradi večjih zahtev domačega tržišča so nekatera podjetja pričela s proizvodnjo novih artiklov, kar je imelo delni vpliv na slabšo izrabo kapacitet.

V tej stroki se na splošno opaža tendenca zniževanja proizvodnje kot posledica trenutne situacije na tržišču. Pri podjetjih tekstilne industrije ugotavljamo pomanjkanje pravičnega odnosa do svojih nalog v zvezi s stabilizacijo tržišča.

V industriji usnja in obutve je doseglo plan podjetje »Zvezda«, ostala podjetja pa so izpod polletnega povprečja. Vzrok temu je pomanjkanje električne energije, ki je prizadelo Tovarno usnja Smartno in podjetje »Torbica«. Tovarna kovčkov in usnjenih izdelkov »Toko«, Domžale, ni dosegla planiranih količin zaradi povečane izdelave manjših artiklov na račun večjih. Na ta prehod je bilo podjetje prisiljeno zaradi poslabšanja osnovne surovine — galanterijskega usnja.

V živilski industriji v celoti plan ni bil izpolnjen. Razlog za nižjo proizvodnjo je bil v sezonskem značaju podjetij Tovarne konserv in Pivovarne Union v pomanjkanju električne energije, občutiti pa je bilo tudi zastoj na tržišču. V tovarni močnih krmil kapacitete niso bile

izkoriščene. Edini faktor, ki zavira proizvodnjo v polni zmogljivosti, so visoke cene krmil, ki niso v sorazmerju s cenami mleka.

Podjetja grafične industrije so polletno proizvodnjo presegla za 5%.

Tobačna tovarna je presegla polletno predvideno proizvodnjo za 2%.

Nizko realizacijo v filmski industriji je pripisati nedokončani proizvodnji filmov.

Po oceni gospodarskih organizacij bo količinski plan izpolnjen konec leta v višini 94%.

Upoštevaje, da bodo gospodarske organizacije v II. polletju bolje oskrbovane z električno energijo, da bodo sezonska podjetja ostvarila večji del svoje proizvodnje, da bo končan proces nedovršene proizvodnje in osvojen proizvodnja novih sortimentov, smatramo oceno podjetij za nerealno. Predvidevamo, da bo količinski plan do konca leta izpolnjen.

Povprečno število zaposlenih v I. polletju je bilo v primerjavi s planirano delovno silo za leto 1956 in povprečnim številom zaposlenih v I. polletju 1955 po posameznih strokah, prikazano v indeksih, naslednje:

Stroka

	Indeks	
	Real. I. pol. 56	Real. I. pol. 56
	Real. I. pol. 55	Re Plan 1956
115 Barvasta metalurgija	103	103
111 Proizvodnja električne energije	106	94
116 Proizvodnja in predelava nekovin	110	101
117 Kovinska industrija	103	97
119 Elektroindustrija	112	89
120 Kemična industrija	103	98
121 Industrija gradbenega materiala	114	93
122 Lesna industrija	101	96
123 Papirna industrija	98	98
124 Tekstilna industrija	104	101
125 Industrija usnja in obutve	98	94
127 Živilska industrija	105	99
128 Grafična industrija	103	102
129 Tobačna industrija	100	99
130 Filmska industrija	42	95
Industrija skupaj	103	97

Iz primerjave indeksov delovne sile in količinskega plana proizvodnje je razvidno, da je produktivnost dela v I. polletju letošnjega leta nasproti istemu obdobju preteklega leta nekoliko narasla, kar lahko sklepamo iz stanja zaposlene delovne sile v primerjavi z realizacijo količinske proizvodnje, ni pa bila dosežena v isti višini, ki je bila predvidena s planom.

Po planu smo predvidevali povečanje produktivnosti dela za 5 do 6%. Uvodoma smo ugotovili, da kolektivi niso izkoristili vseh možnosti za izvršitev te naloge. Na produktivnost dela in izrabo kapacitet pa je vplivalo v neki meri tudi pomanjkanje električne energije.

Na zadovoljivo višino dobička, ki je bil realiziran v primerjavi s planom v višini 48%, je vplivalo znižanje lastne cene, in to predvsem znižanje materialnih in režijskih stroškov, ki so se znižali za 654 milij. din. to je za 4% v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta. Nekoliko nižji pa je dobiček v primerjavi s polletno realizacijo preteklega leta, ki znaša 93% zaradi povečanega prometnega davka v letu 1956.

V I. polletju letošnjega leta so zaloge industrijskega blaga v primerjavi s preteklim letom porasle za 28%. Po posameznih strokah je bil porast zalog, izražen v indeksih, naslednji:

	Indeks	
	Stanje	31. XII. 1956 = 100
111 Proizvodnja električne energije	—	—
115 Barvasta metalurgija	134	134
116 Industrija nekovin	111	111
117 Kovinska industrija	89	89
119 Elektroindustrija	168	168
120 Kemična industrija	122	122
121 Industrija gradbenega materiala	177	177
122 Lesna industrija	152	152
123 Proizvodnja papirja	109	109
124 Tekstilna industrija	163	163
125 Industrija usnja in obutve	201	201
127 Živilska industrija	126	126
128 Grafična industrija	159	159
129 Tobačna industrija	92	92
130 Filmska industrija	75	75
Industrija skupaj	128	128

Na povečanje zalog je vplival zastoj v investicijski dejavnosti, sezonski značaj poslovanja in sezonska prodaja nekaterih artiklov ter delni zastoj v izvozu.

Poleg navedenega je na povečanje zalog vplivala tudi neustrezno kvaliteta blaga in premajhna skrb podjetij za pridobivanje novih tržišč doma in v inozemstvu.

Ugotoviti moramo, da dosedanje zaloge v našem gospodarstvu na splošno niso bile zadostne, zato je neko normalno povečanje zalog posledica stabilizacije tržišča. V kolikor pa se zaradi tega pri podjetjih pojavlja tendenca k zmanjševanju proizvodnje, je taka poli-

tika podjetij škodljiva in kolektivni niso pravilno razumeli nalog nove gospodarske politike.

III. Kmetijstvo

Po okrajnem družbenem planu je bilo za leto 1956 predvideno povečanje kmetijske proizvodnje za 2%. Večina kmetijske proizvodnje se realizira v II. polovici leta, prosečno realizirano v živinoreji pa je skoraj izvedeno v teku celega leta. Znakomerna v teku celega leta. Zaradi tega je bil letni plan realiziran v I. polletju le 33%.

Kljub razmeroma neugodnim vremenskim prilikam pričakujemo, da bo letni plan dosežen, k čemur so pripomogli predvsem agrotehnični ukrepi.

Posamezne panoge kmetijstva v I. polletju dosegale sledeče rezultate:

1. Živinoreja

Zaradi dobrega pridelka osnovne krme v lanskem letu je bila prehrana živine v I. polletju zagotovljena. Prav tako je bil pridelan krme v I. polletju letošnjega leta prilično dober, kar je znatno vplivalo na proizvodnjo v živinoreji. Na proizvodnjo in število stajnih je vplivala tudi odbira živine, kar je šla v zakol le živina slabše kvalitete.

Zaradi omenjenih razlogov je bila tudi ponudba klavne živine manjša, kar je bilo opaziti tudi pri preskrbi prebivalstva v spomladanskih mesecih.

Produkcija mleka se je dvignila v primerjavi z realizacijo v I. polletju 1955 za ca. 8%, kar je ugodno vplivalo na preskrbo prebivalstva v kritičnih zimskih mesecih. Tudi številčno stanje živine se je dvignilo za 2%, prirast živine pa za 5%.

Poleg že omenjenih objektivnih pogojev so vplivali na dvig proizvodnje v živinoreji še naslednji ukrepi:

a) Načrtna odbira (selekcija) dobrih plemenskih živali in naraščanje s pospeševalno službo, ki zajema preko 10% vse goveje živine ter je v I. polletju zajela novih 800 komadov.

b) Odbira najboljših plemenjakov pri govedoreji, svinjereji in konjereji ter njihova načrtna razporeditev, kar je bilo omogočeno s finančno pomočjo OLO in zadrug. Pomoč pri nabavi plemenjakov v dobrih poreklom v pogledu proizvodnosti v zadnjih letih (v letu 1955 se je nabavilo okrog 60 dobrih plemenjakov, v letu 1956 45 komadov, v letošnjem I. polletju pa 20 komadov).

c) Umetno osemenje, ki zajema že okrog 8000 krav ali blizu 25% celotnega števila krav v našem kraju. Umetno osemenje je tudi pripomoglo k odkrivanju zatiranju živalskih kužnih bolezni, ki so občutno zmanjševale proizvodnost živine. V I. polletju je osemnjevalna mreža zajela 2000 krav več kot v I. polletju 1955 (prejšnjih 6000 na sedanjih 8000 krav).

d) Proizvodnja krmnih rastlin na večjih površinah in večja zagonitev travnikov v letu 1955, kar je vplivalo na boljšo kvaliteto in večji pridelok.

e) Odkup živine je bil organiziran po KZ v letošnjem I. polletju in zajema sedaj že okoli 80% celotnega odkupa klavne živine. Odkup živine je dobro vpeljan v zadrugah. Tudi odkup mleka je v glavnem organiziran preko KZ, kar žave glede odkupa mleka po za-

so v glavnem le v neposredni bližini tržišč, kjer se mleko prodaja neposredno potrošnikom.

2. Poljedelstvo

Realizacijo plana za I. polletje je oceniti zaradi tega, ker večina kultur daje končne pridelke v prvi polovici leta. Glede na določene okolnosti pa predvidevamo, da letni plan v glavnem dosežen, razen:

a) Setvi dobrih semen se je v prejšnjih letih posvečalo mnogo pozornosti, saj je pri današnji borbi za višji hektarski donos velikega pomena setev dobrih semen, ki na strani veliko ne podražuje pridelovalnih stroškov, dviga pa pri setvi pri žitih za 15 do 30%, pri krompirju pa za 30 do 50%.

V letu 1955 je bilo odkupljenih uporabljanih za setev ca. 18 vagonov žita in 96 vagonov semenskega krompirja, 5000 kg travnih semen in zelenjadnih semen. Z odkupljenimi semenom je bilo posejanih 1200 ha žit in 480 ha krompirja, kar je precej vplivalo na dvig hektarskih donosov v okrajnem merilu.

Priznati moramo, da je organizacija proizvodnje semenskega krompirja močno napredovala v zadnjih letih. V I. polletju letošnjega leta je bilo priznanih 139 ha žit, odnosno 23 vagonov kvalitetnega semena. Proizvodnja kvalitetnega semena je izključno, t. j. 100% na socialističnih kmetijskih obratih, do katerih je v proizvodnji semenskega krompirja vključen tudi privatni sektor. Če bi se privatni sektor ne bi posluževal razpoložljivih priznanih semen in bi bolj semena tudi med seboj zamenjali, bi se hektarski donosi še hitro dvignili.

Poraba umetnih gnojil je bila v letošnjem letu nekoliko nižja kot lansko leto, toda njihova uporaba je bila mnogo bolj smiselna.

Velika uporaba sredstev za zaščito rastlin in zatiranje plevelov znatno vplivala na višino pridelkov in zmanjševala stroške proizvodnje.

Metilacije, ki so v teku, bodo vplivale na večjo donosnost zemljišč.

Na podlagi klimatskih prilik, ki vladale v prvi polovici leta, in napredka do sedaj doseženih donosov poljedelstvu predvidevamo, da pridelavek žitaric v glavnem nižji kot lansko leto, kljub že navedenim ukrepom. Da je pri pridelavi žitaric v lanskem letu bil slabši, je vplivalo deževno in hladno vreme v I. polletju ter močan napad rje tik pred dozornitvijo. Glavni razloga je tudi slabši pridelavek zelenjave.

Pridelavek sena je glede na ugodne razmere za rast za 10% večji, kar je bil v lanskem letu, tudi kvaliteten sena je zaradi večje uporabe umetnih gnojil v lanskem letu mnogo boljše, kar je vplivalo na proizvodnost živine. V letošnjem letu je poraba gnojil zaradi višjih cen manjša.

3. Sadjarstvo

Zimski mraz in deževje v času setve sadnega drevja ter prevelika ekstenzivnost našega sadjarstva, ki ima za posledico, da sadje ne dozori v vsako drugo leto, je povzročilo, da letošnji sadni pridelavek za približno 30% nižji kot lansko leto, kar je prevečeval tudi družbeni sektor.

4. Zaščita rastlin

V teku I. polletja je bilo očiščenih 78%, od tega ca. 20% le v gozdnih posestih, škropljenih pa 57% sadnih dreves. V okuženih predelih po

ameriškem kaparju je bilo škropljenih 66% sadnih dreves. Akcija zatiranja ameriškega kaparja je sorazmerno dobro uspela, čeprav ponekod s težavami. Porabljenih je preko 37.000 kg zaščitnih sredstev.

Akcija zatiranja koloradskega hrošča, za kar je bila pri občinah organizirana kontrolna in poročevalska služba, je na splošno dobro uspela kljub neugodnemu vremenu, ki je oviralo škropljenje odnosno zatiranje tega škodljivca. Le pri zatiranju II. generacije hrošča je popustila, posebno pa še pri občinah Ivančna gorica, Dobrova in Loška dolina.

Krompirišč je bilo škropljenih 1165 ha, zaprašenih pa 2941 ha od skupnih 7976 ha. Okuženih je bilo 5995 ha. Porabljenih je bilo 7834 kg škropil in 86.266 kg prašil. Občinski ljudski odbori so vsi izdali odloke o obveznem zatiranju škodljivca. Posebnih težav pri zatiranju ni bilo, vendar je bilo potrebno v nekaj primerih pridelovalce predlagati v kaznovanje in prisilno škropliti njihove parcele.

5. Socialistični kmetijski obrati, posebno pa državna kmetijska posestva, ki se bavijo v večjem obsegu s proizvodnjo zelenjave, ne bodo dosegla planiranega letnega uspeha. Vzrok je zelo hladno in vlažno vreme spomladi, ki je povzročalo zastoj v rasti in nizek nekakovosten pridelavek, na nekaterih posestvih pa so celo uničeni nasadi vrtnin (posestvi Ljubljana, Verd).

Tudi v investicijski izgradnji predvideni plan ne bo dosežen, ker so bili krediti iz okrajnega investicijskega sklada, ki so namenjeni za investicije na socialističnih obratih, odobreni šele v III. tromesečju.

Glede na izpolnitev celotnega plana za leto 1955 plan pridelavek žita, povrtnin in sadjarstva zaradi že omenjenega stanja v I. polletju ne bo v celoti izpolnjen, dočim bo plan v živinoreji ter pridelku krm-skih rastlin dosežen.

Državna kmetijska posestva bodo letni plan celotnega dohodka predvidoma izpolnili s 96%. Zadržna kmetijska organizacija »Agro-obnova«, ki predstavlja več kot eno četrtino celotnega dohodka državnega in zadružnega sektorja, bo v tem letu realizirala le 71% plana, ker je zmanjšala obseg svojih del zaradi pozne odobritve kreditov. Poleg tega je to podjetje znižalo cene, kar tudi vpliva na nižjo realizacijo dohodka za leto 1956.

6. Veterinarstvo

V veterinarski službi so bila v I. polletju izvršena zaščitna in razpoznavna cepljenja, in to proti pasji steklini, kokušji kugi, svinjski rdečici, tuberkulizaciji in maleinizaciji konj.

V teku I. polletja so se pokazale pri goveji živini posledice lanskega deževnega vremena in je veliko število živine obolelo od metiljavosti. Samo preko veterinarske službe je bilo zdravljenih preko 500 glav, veliko pa se jih je zdravilo v Veterinarski bolnici.

IV. Gozdarstvo

Gozdarstvo je na teritoriju okraja Ljubljana v I. polletju 1956 realiziralo 48% količinske proizvodnje nasproti planu za leto 1956. Po posameznih koristnikih je primerjava naslednja:

Koristnik

1. Gozdno gospodarstvo Ljubljana
2. Gozdno gospodarstvo Postojna
3. Podjetje »Silva«
4. Gozdovi splošnega ljudskega premoženja izven gozdnih gospodarstev
5. Zasebni sektor: redne sečnje
6. Zasebni sektor: gojitvene in varstvene sečnje

Skupaj

Plan 1956	Skupna sečnja		Indeks Poll. real. 56 Plan 1956
	1956	Pollet. real.	
64.380	18.548	29	
940	473	50	
6.180	4.164	67	
	3.600	2.350	65
	212.770	128.452	60
	36.030	2.441	6,8
	323.900	156.428	48

Pri Gozdnem gospodarstvu Ljubljana so na tako nizko realizacijo v I. polletju 1956 vplivali naslednji vzroki:

a) sečnja listavcev se je na področju Cerknice in Loške doline zaradi mraza zakasnila;

b) posek iglavcev se je začel v mesecu maju. Ker se les iglavcev potem, ko se poseka, suši 1 do 3 mesece (poseka na suš) in se šele nato obdela in pripravi za transport, bo del posekanega lesa prišel v promet šele v II. polletju;

c) pomanjkanje delovne sile zaradi neurejenega izplačevanja terenskih dodatkov.

Problem delovne sile je splošen pojav v gozdarstvu, ker se zaradi

	Pro-dajo	Domačo uporabo	Skupaj
Tehnični les	1664	30	1694
Drva	386	361	747
Skupaj	2050	391	2441

Iz gozdnogojitvenih in varstvenih razlogov je izdala Gozdna uprava v I. polletju 219 sečnih dovoljenj, precej več pa jih bo izdala v II. polletju 1956, tako da bo plan v celoti realiziran.

Poleg prikazane sečnje je gozdarsko podjetje »Silva« izpolnilo polletno realizacijo količinske proizvodnje eteričnih olj in kozmetičnih preparatov z 61%.

Celotni dohodek v državnem sektorju je bil realiziran v 36% zaradi že uvidoma omenjenega zmanjšanja obsega sečnje G. G. Ljubljana.

Predvidevamo, da bo letni plan v gozdarstvu z ozirom na stanje v I. polletju v celoti izpolnjen.

V. Gradbeništvo

Gradbeništvo izkazuje v I. polletju letošnjega leta 3.009 milijonov dinarjev celotnega dohodka, kar

	Celotni dohodek	% izpolnitve plana	Dobiček	V 000 din % izpolnitve plana
Gradnje	1.874.747	29	46.095	7,8
Montaža	835.813	42	85.964	30
Projektiranje	298.890	47	—	—

Stroka 412: Gradnje.

Gradbena podjetja so zaključila I. polletje 1956 z razmeroma nizkim dohodkom in dobičkom, ki pri posameznih podjetjih ne pokriva niti obveznosti po zakonu. Vzroki, ki so vplivali na tako nizko realizacijo so naslednji:

- Pozno sprejeti družbeni plani, ki so povzročili, da niso imeli investitorji pravočasno na razpolago potrebnih sredstev za naročanje gradbenih del.
- Izredno slabo vreme in pomanjkanje električne energije v začetku leta je zaustavilo delo v obratih in kamnolomih teh gozdpodarskih organizacij.
- Nepravočasno odobrena investicijska posojila in nepravočasno sprejeti predpisi o uporabi sredstev stanovanjskega sklada, so preprečevali novogradnjo.
- Nesorazmerno majhno realiza-

sezonskega značaja te panoge delavci zaposlijo rajši tam, kjer jim je zagotovljen celotni zaslužek.

V privatnem sektorju je plan redne sečnje v nekaterih občinah v nižinskih predelih že v celoti dosežen, dočim se sečnja v višinskih predelih izvaja v glavnem v drugi polovici leta.

Glede na novo uredbu o gozdnih skladih so posamezni posestniki odstopili od sečnje tehničnega lesa za prodajo. Ta primanjkljaj se bo kril z gojitvenimi sečnjami, ki jih predpisuje gozdna uprava OLO Ljubljana.

Do 30. 6. 1956 je bilo izvršenih 2441 m³ gozdnogojitvenih in varstvenih sečenj, kar znaša le 6,8% letnega plana. Od tega odpade na:

znaša 33% planiranega dohodka. Dobiček pa je bil ustvarjen v višini 132 milijonov dinarjev, kar znaša 15% po planu predvidenega dobička.

Zakasnitev pri sprejemanju družbenih planov, zakasnitev pri odobravanju investicijskih posojil, nepravočasno izdelani investicijski elaborati in pozno sprejeti predpisi o načinu uporabe stanovanjskega fonda so zavirali gradbeništvo in preprečevali, da bi doseglo planirani obseg gradenj. Poleg tega pa so tudi vremenske nepravilnosti v začetku letošnjega leta zavirale tempo graditve. Zaradi navedenih dejstev je celotno gradbeništvo doseglo le 33% celotnega dohodka, čeprav izkazuje stroški montaže in projektiranja ugodnejše rezultate.

Od realiziranega celotnega dohodka in dobička v I. polletju 1956 odpade na:

cijo dobička pa izkazujejo gradnje zaradi naslednjih vzrokov:

- Zaradi manjših investicijskih sredstev so se podjetja omejevala predvsem na dograditev nedovršenih objektov, kjer dosežajo le minimalni dobiček.
- Zaradi zastojala gradbenih del so se pojavili izdatki za neproduktivno delo, kot so plače za nezaposleno delovno silo, dalje obresti za dopolnilne obratne kredite, s katerimi so krili prekomerne zaloge materiala.
- Ostra konkurenca, ker so se vsa gradbena dela oddajala na licitacijah, je povzročila, da so se znižale cene gradbenih storitev od 5% do 15%, kar vpliva na višino dobička.

V II. polletju se bo stanje bistveno izboljšalo, vendar izpada v I. polletju ne bo mogoče v celoti nadoknaditi. Podjetja so prevzela

razna večja dela (Gradis: gornji ustroj avtoceste in izgradnja II. in III. faze objekta »Tomoš« v Kopru; Slovenija-cesta: gornji ustroj avtoceste, gradnja petih mostov, asfaltiranje koprskih cest; »Obnova« v glavnem stanovanjske zgradbe in šole itd.) in obratujejo s polno kapaciteto. Kljub temu pa celotni plan ne bo dosežen.

Stroka 413: Montaža.

Deloma boljšo realizacijo celotnega dohodka in dobička kot gradbena podjetja so dosegla montažna podjetja, ki so izpolnila planirani dohodek v višini 42%, planirani dobiček pa v višini 30%.

Splošni zastoj gradbene dejavnosti in zmanjšana investicijska sredstva v I. polletju so vplivala tudi na nižji dohodek in dobiček montažnih podjetij.

Stroka 414: Projektiranje.

Projektantska podjetja so izpolnila planirani dohodek v I. polletju 1956 v višini 47,5%.

Tudi delo projektantskih organizacij je v I. polletju zaviralo pomanjkanje investicijskih sredstev. Naročila investitorjev sedaj redno dotekajo in bo plan dohodka do konca leta v celoti realiziran.

VI. Promet

Količinski plan prometa je bil v I. polletju dosežen takole:

	Procent izpolnitve
551 — Železniški promet	41
515 — Cestni promet	50
516 — Promet in zveze	24
Skupaj promet	44

Železniški promet je dosegel v I. polletju le 41% celotnega količinskega plana. Pomanjkanje električne energije, manjša in zakasnela naročila in nepravčasna nabava materiala iz inozemstva so prepre-

čili, da bi železniški promet dosegel v I. polletju večji uspeh.

Cestni promet je v I. polletju dosegel količinski plan proizvodnje s 50%. Ta uspeh so podjetja dosegla s tem, da so povečala svojo dejavnost (Globus-Spedicija), preusmerila prevoze od krajših na daljše relacije (Avtopromet Kamnik) in zmanjšala prazne vožnje (Avtopromet Ljubljana).

Zaradi zakasnelih naročil, projektov in gradbenih dovoljenj je podjetje »Tegrad« Ljubljana, ki je edini predstavnik v stroki 516 — Promet in zveze, doseglo le 24% celotne količinske proizvodnje.

Vrednostni obseg proizvodnje kaže, da so prometna podjetja v I. polletju 1956 dosegla 51% planiranega celotnega dohodka. Če primerjamo posamezne elemente, ugotovimo veliko nesorazmerje med materialnimi stroški in ostalimi elementi razdelitve celotnega dohodka.

Nesorazmerno visoki porast materialnih stroškov je pripisati občutnemu dvigu cen pri nadomestnih delih za prometna sredstva in avtomobilskih gumah.

Na podlagi dinamike izvrševanja plana v letu 1955 in rezultatov polletne realizacije smemo pričakovati, da bo vrednostni in količinski plan v prometu do konca leta v celoti uresničen.

VII. Trgovina

1. Blagovni promet

V primerjavi s I. polletjem 1955 se je na območju okraja v letošnjem polletju blagovni promet povečal za 1600 milijonov ali 2,7%. Napram planu za leto 1956 pa je bil blagovni promet dosežen s 44%.

Po posameznih vrstah trgovinske dejavnosti je bilo gibanje prometa naslednje:

	Indeks I. pol. 1955	I. pol. 1956 I. pol. 1955	I. pol. 1956 Plan 1956
1. Trgovina na veliko	104	47	
2. Trgovina na malo	100	42	
3. Zunanja trgovina	100	39	
4. Casopisno-založniška podjetja	120	54	
Trgovina skupaj	102,7	44	

Upošteva, da je dinamika prometa običajno v II. polletju večja, da bodo večje količine uvoženega blaga v trgovini na razpolago šele v III. in IV. tromesečju, lahko računamo, da bo planirani promet v trgovini dosežen.

Pripomniti pa moramo, da gre pri prikazanih indeksih le za vrednostne, ne pa količinske pokazatelje. To so:

	Indeks I. pol. 1955	I. pol. 1956 I. pol. 1955
1. Trg. podjetje »Petrol«, povečanje prometa za 370 milj.	116	
2. Trg. podjetje »Zito-Moka«, poveč. prometa za 1340 mil.	142	
3. Trg. podjetje »Tobak«, povečanje prometa za 65 milj.	111	

Ta povečani promet v primerjavi s I. polletjem leta 1955 je posledica večje potrošnje in komercialne dejavnosti, delno pa je posledica povečanja cen žita in tobaka v II. polletju 1955.

V trgovini na veliko nastopajo pri primerjavi prvih polletij bistvena odstopanja od povprečnega indeksa pri naslednjih strokah:

	Indeks I. pol. 1955	I. pol. 1956 I. pol. 1955
1. Tekstil	83	
2. Usnje, čevlji, guma	82	
3. Alkohole pijače	89	
4. Gradbeni material	62	
5. Živila	107	
6. Sadje-zelenjava	110	
7. Galanterija	112	
8. Zito-Moka	142	
9. Petrol	116	

10. Kurivo	115
11. Drogerija-Kemofarmacija	118
12. Tobak	111
13. Steklo	200

Padec prometa v tekstilni in usnjarski stroki je posledica prekomernih nakupov tekstila s strani potrošnikov v letu 1955 ter odlašanje nakupa zaradi neustreznega asortimenta in pričakovanega uvoza tekstila.

Vinska trgovina zaznamuje nižji promet zaradi vedno večje neposredne povezave poedinih kmetijskih zadrug z gostinskimi podjetji. Poleg tega je položaj teh podjetij tak, da ne morejo obstojati le od trgovine lokalnega tržišča. V tej zvezi bodo morali biti v najkrajšem času izvršeni ukrepi v organizaciji podjetij vinske stroke.

Vzrok padca prometa v trgovini z gradbenim materialom je v glavnem posledica zmanjšanja in preorientacije gradbene dejavnosti in pomanjkanja razpoložljivih investicijskih kreditov v tem obdobju.

Nedoseganje prometa v nekaterih strokah trgovine je tudi posledica slabe koordinacije industrije in trgovine. Trgovina se ni prevzela vloge regulatorja industrijske proizvodnje in še vedno nima dovoljno vpliva na pravočasno sezonsko proizvodnjo in eventualno preusmeritev proizvodnje. Ugotavlja se, da tovarne še vedno niso prilagodile svoje proizvodnje potrebam trga, pri uvozu pa se ne upoštevajo v dovoljni meri potrebe potrošnikov.

Glede trgovine z žitom je ugotovljeno, da je ta trgovina popolnoma monopolizirana ter bi bilo potrebno, da se ta trgovina sprostí, način meljave prilagodi potrebam in zahtevam potrošnje ter zagotovi le kontrola skupnosti nad maloprodajnimi cenami mlevskih izdelkov.

Glede podjetij, ki se bavijo z nakupom odpadnega materiala, obstojajo možnosti še večjega povečanja prometa, kolikor bi podjetja razpolagala s potrebnimi napravami (skladišča, sortirnice itd.).

b) Trgovina na malo

Blagovni promet v I. polletju 1956 v primerjavi s istim obdobjem leta 1955 izkazuje indeks 100. Po posameznih strokah pa so pomembna odstopanja od povprečnega indeksa, in sicer:

	Indeks I. pol. 1956 I. pol. 1955
1. Tekstil	93
2. Elektromaterial in radio	88
3. Veleblagovnice	98

V vseh ostalih strokah je realizacija večja ter bi vse ostale stroke, če ne upoštevamo omenjenih, treh izkazovale indeks 104.

Tudi v primerjavi s planom za leto 1956 je trgovina na malo dosegla razmeroma zadovoljivo realizacijo 42%. Normalno je tudi v tej trgovini dinamika prometa v II. polletju močnejša kot v I. polletju. Doseženi promet v I. polletju je

Zaloge	Zaloge per 31. XII. 1955	Zaloge per 30. VI. 1956	Povečanje zalog v %

Da ni prišlo do večjega porasta zalog je zlasti vplivala: opreznost podjetij pri večjih nakupih blaga, pričakovanje blaga iz uvoza in visoke obresti na obratne kredite.

Ukrepi, ki so stopili v veljavo ob koncu tega polletja — možnost uporabe rezervnega sklada in sklada za samostojno razpolaganje za kritje negativnih razlik pri znižanju cen,

	Celotni dohodek	Mater. in rez. str.	Amortizacija	Narodni dohodek	Plače	Presežek dela	Dobiček
R.I. p. 55	4.953.152	1.350.210	154.408	3.457.502	561.852	2.896.682	1.163.269
Plan 1956	11.042.669	2.775.834	397.991	7.868.844	1304.676	6.564.168	2.943.346
R.I. p. 56	4.828.791	1.447.530	192.766	3.188.495	651.187	2.537.308	1.016.522
1/2 56 : 1/2 55	97	107	124	92	116	88	87
1/2 56 : p. 56	44	52	49	41	50	39	35

V primerjavi s I. polletjem 1955 se zaznamuje v I. polletju 1956 celotni dohodek z indeksom 97. Nižji celotni dohodek je posledica nižjega dobička in nižjega presežka dela. Ker pri posameznih elementih razdelitve dohodka indeksi močno varirajo, bomo obravnavali te elemente posebej.

a) Materialni stroški

Materialni stroški so v I. polletju 1956 porastli za 7%, kar ni v so-

zadovoljiv zlasti še z ozirom na okolnost, da v letu 1956 ne zaznamujemo pojavov tako zване potrošniške mrzlice, ki je v preteklih letih v posameznih obdobjih občutno vplivala na realizacijo prometa.

Kolikor so posamezna podjetja prišla v finančne težave, so te posledice premajhne aktivnosti delovnih kolektivov. Imamo pojave, da posamezna podjetja izstopajo lepo napredujejo, pri drugih pa promet pada. Gre predvsem o to, kako čim bolj zadovoljiti potrošnika, ki je postal zahtevnejši z ozirom na kvaliteto blaga, oskrbo in kvaliteto uslug. Te probleme bi trgovina morala reševati skupaj s potrošniškimi sveti.

c) Zunanja trgovina

V polletju 1956 izkazuje ta trgovina skoraj isto realizacijo kot v istem razdobju preteklega leta (indeks 100,1), nekatera med njimi pa so dosegla znatno nižjo realizacijo blagovnega prometa, kot je v prejšnjem obdobju dosežena. Opravičevanje teh podjetij na razne devize ne moremo, ne odobritev predložene kupčije, izpade predvidenih registracij, izpade predvidenih kapitulacij in podobno so več ali manj neuporabni.

Pri zunanjetrgovinskih podjetjih se vedno miselnost, da se vlada sebi namen in da je v teh podjetjih delavsko samoupravljanje ostalo še vedno na nizki stopnji razvoja.

Ugotavljamo, da so ta podjetja postala predvsem le izvozniki in ne izvajajo dovolj vseh možnosti za izboljšanje svojih komitentov, predvsem kar se tiče uvoza.

d) Casopisno-založniška podjetja
Pri teh podjetjih zaznamujemo povečanje prometa za 20%, ki gre predvsem na račun »Mladinskih knjig«, ki je povečala promet v I. polletju 1956 s prodajo uvoženih računalniških in pisalnih strojev ter istočasno razširila svojo prodajno mrežo.

2. Zaloge

Gibanje zalog v trgovini na veliko in malo v I. polletju 1956 je razvidno iz naslednje razpredelnice:

	Trgovina na veliko	Trgovina na malo
	7.827.450	1.788.346
	9.053.763	1.918.306
	16	7

bolj elastično odobravanje kreditov, znižanje obresti na dopolnilna obratna sredstva — bodo povoljšali vplivali na povečanje zalog v trgovini in s tem na večjo izbiro blaga.

3. Celotni dohodek

Gibanje celotnega dohodka trgovine okraja Ljubljana po posameznih obdobjih je razviden iz naslednje razpredelnice:

b) Amortizacija

V primerjavi s I. polletjem 1955 zaznamujemo dvig amortizacije z indeksom 124. Ta indeks nam kaže, da se v primerjavi s I. polletjem 1955 v trgovini osnovna sredstva pomembno povečala. V tem obdobju

so trgovska podjetja izpopolnila in povečala predvsem svoj prevozni park in notranjo opremo prodajaln.

c) Investicijski skladi trgovine

V I. polletju 1956 so trgovinska podjetja dosegla sledeče sklade:

Skupaj	OLO	Od tega občina	podjetja
136.355	—	43.790	92.565
58.563	—	—	58.563
9.972	9.972	—	—
8.600	—	8.600	—
76.748	76.748	—	—
32.537	—	—	32.537
Skupaj	322.775	86.720	52.390 183.665

Zaradi znižanja odstotka za formiranje investicijskega sklada podjetij (sklad za samostojno razpolaganje) in dejstva, da tudi večina uvoženih sredstev ni na razpolago, trgovina ni mogla bistveno izboljšati opreme, kar bi bilo nujno zaradi stabiliziranja tržišča in izboljšanja uslug. Edina sredstva v tem namene so bila uporabljena le iz proračunskega deleža dobička OLO iz leta 1955 in lanskoletnih sredstev podjetij.

d) Plače

Indeks 116 kaže, da so plače v I. polletju 1956 v primerjavi z istim obdobjem leta 1955 precej porastle in ta dvig ni v soglasju s prometom, ki izkazuje za to obdobje indeks 107. Če upoštevamo, da v I. polletju 1955 niso pri plačah prišle do izrazu spremembe, ki so nastopile z uveljavitvijo novih tarifnih pravic, plač upravičljivo, ker se je v letu 1955, potem je to po novih tarifnih postavkah povečal za 5%, poleg tega pa so se plače povečale na račun dodatka 500 din, zaradi uveljavitve delovnih mest in povečanja števila zaposlenega osebja. Delna nesorazmerja, ki se odražajo predvsem v trgovini na veliko (indeks 120) pa so tudi posledica različne načina obračunavanja plač, kar so poedina podjetja menjala zaradi dohodka — v enem obdobju po industrijskem načinu, v drugem zopet po predpisih za trgovino in obratno. Poleg tega pa so

nekatera podjetja v I. polletju 1956 dosegla precej višje plače kot v istem razdobju l. 1955.

Ker pa so v nekaterih primerih ugotovljena bistvena povečanja plačilnega sklada in to tudi pri nižjem prometu, kar je posledica nepravilno planiranega prometa, na bazi katerega so ObLO določali odstotek plačilnega sklada, zato so ObLO dolžni take primere korigirati.

4. Občinski prometni davek

Občinski prometni davek na maloprodajni promet je bil v I. polletju realiziran v višini 63.073.000 dinarjev.

Plan in realizacija	Plan OLO	Plan občina	Realizacija v I. pol. 1956
239.140	307.79	63.073	

Okrajni ljudski odbor je v svojem družbenem planu določil stopnjo občinskega prometnega davka v višini 2%, dočim so nekatere občine izven območja mesta Ljubljane predpisale nižjo stopnjo. Ob polletju je občinski prometni davek glede na okrajno kvoto realiziran 26,4%, od zbira občinskih kvot pa 20,6%.

Zaradi poznega sprejemanja družbenega plana večina podjetij tega davka ob polletju še ni obračunala.

Ce bi vsa podjetja v I. polletju obračunala občinski prometni davek, potem bi morala biti realizacija v tem obdobju približno sledeča:

I. Doseženi promet trgovine na drobno v I. polletju 1956	6.811.405
II. Doseženi promet trgovine na drobno v I. polletju 1956	6.811.405
a) živilska stroka	1.349.033
b) sadje-zelenjava	158.565
c) mešana stroka	967.080
d) kurivo	180.924
Skupaj	2.655.602
II. Ostanek prometa, ki je obdavčen z 2%	4.155.803
promet prodajaln proizvodnih podjetij	1.196.346
promet ONPZ	787.000
Skupaj obdavčljivi promet	6.139.149
Od tega prometa znaša 2% občinski prometni davek	122.783
Delno je obdavčljiv tudi promet pri živilski in mešani stroki. Če upoštevamo, da podleži pri živilski stroki obdavčitvi samo 10% prometa, pri mešani stroki pa 50%, bi občinski prometni davek pri teh dveh strokah znašal za I. polletje 1956	12.280
Skupaj občinski prometni davek	135.063

Glede na to, da pričakujemo v I. polletju znaten porast prometa, ni dvoma, da planirani občinski prometni davek ne bi bil v celoti dosegan. Da podjetja v I. polovici leta tega davka niso obračunala, je najljepši dokaz občina Center, kjer je po polletnih obračunih podjetij izkazano samo 57.734.000 din prometnega davka, medtem ko znašajo plačila na ta račun per 13. IX. 1956 že 116.419.217 din. Smatramo, da bo med posameznimi občinami možna večja ali manjša odstopanja,

vendar bo v celoti prometni davek v planirani višini dosežen.

Uvedba občinskega prometnega davka ne bo vplivala na povišanje cen. Kolikor trgovina na debelo ni prenesla zmanjšanih investicijskih sredstev na trgovino na malo v obliki zmanjšane rabata, bo zmanjšala maržo in tako znižala grosistično prodajno ceno. Na ta način se bodo lahko sanirala tudi podjetja, ki so zaradi tega trenutno v težavah.

e) Dobitek

Primerjava dobičkov obeh obdobj izkazuje indeks 87. Pomembno nižji dobiček v tem obdobju izkazuje trgovina na veliko (indeks 52) in trgovina na malo (indeks 75). Nižji dobiček pri teh trgovinah je posledica znižanja cen neidočemu blagu.

VIII. Gostinstvo

Po družbenem planu okraja Ljubljana je bilo predvideno, da bo promet v gostinstvu v letu 1956 porastel za 8%. V I. polletju je gostinstvo realiziralo le 45% planiranega prometa ter 106% napram realizaciji v I. polletju 1955. Ker je zaradi sezonskega značaja te gospodarske panoge promet v II. polletju višji kot v I. polletju, smatramo 45% realizacijo za dokaj dobro izpolnitev celotnega plana.

Na višino polletne realizacije je vplival nižji turistični promet. Na podlagi lanskoletnih izkušenj v turizmu se je predvidevalo v glavni sezoni polna izkoriščenost hotelskih kapacitet. Polni zastoj inozemskega turizma v predsezoni v letoviških se je odrazil tudi v ljubljanskem okraju, kot izrazito turistično predhodnem področju.

V I. polletju je bilo skupno število nočnin na področju okraja za 14% nižje od nočnin v istem obdobju leta 1955, število nočnin inozemskih gostov pa celo za 23,5% nižje. Zmanjšano število nočnin ni vplivalo samo na znižanje prometa v hotelih in prenočiščih, temveč se je odrazilo tudi v ostalem gostinskem prometu, v končni liniji pa tudi v trgovskem. Tega zmanjšanja pa ni mogoče prikazati v finančnih ali količinskih podatkih. Evidenca o domačih in tujih turistih se vodi samo preko nočnin.

Zastoj inozemskega turizma je zlasti vplival na realizacijo dohodka turističnih podjetij. Obseg poslovanja teh podjetij se je z ozirom na povečani vozni park v primerjavi s I. polletjem 1955 sicer povečal zaradi povečanja uslug domačim turistom. Ker pa so turistična podjetja kompenzirala cene uslug domačim turistom z deviznimi razlikami pri inozemskem turizmu, je bil dohodek znatno nižji kot v preteklem letu.

Zmanjšanje inozemskega turizma ne moremo ocenjevati samo s statistično okraja, ker so nanj vplivali isti vzroki, ki so povzročili padec inozemskega turizma v jugoslovanskem merilu. Glavni vzrok je večkratno spreminjanje cen. Gostinska in turistična podjetja so z inozemskimi turističnimi agencijami v novembru in decembru leta 1955 sklenila pogodbe po cenah iz leta 1955.

Zaradi spremembe deviznega sistema so januarja 1956 povišali cene za približno 30%, nadaljnj povišanje pa je sledilo po objavi instrumentov zveznega družbenega plana. Deloma pa je na zmanjšanje inozemskega turizma vplivala podražitev turističnih viz in uvedba takse na motorna vozila.

Na nižji promet z alkoholnimi pijačami so v I. polletju negativno vplivali privatni prodajalci vina iz drugih republik, ki so lahko zaradi nižjih družbenih obveznosti prodajali alkoholne pijače po nižjih cenah. Z uvedbo lokalnega prometnega davka v višini 15% ter tolmačenjem zveznega državnega sekretariata za blagovni promet, da smejo privatni prodajalci točiti le količine od 5 litrov dalje, bo promet privatnih prodajalcev vina v II. polletju znatno padel.

V I. polletju letošnjega leta so se cene nočninam povečale za povprečno 30%. Turistična taksa na cene nočninam ni vplivala, ker so bili občinski odloki o turističnih taksah izdani šele v II. polletju in v glavnem stopili v veljavo šele s 1. septembrom. Ker uživajo državljani FLRJ pri turistični taksi najmanj 40% popusta, ta taksa na cene za domačega turista ne bo vplivala. Za inozemskega turista pa se je taksa v sezoni zvišala za več kot 200%, izven sezone pa za 150%. Za ostale gostinske storitve se cene niso bistveno spremenile, razen kolikor so na cene vplivale v letošnjem letu uvedene družbene davke, t. j. posebni proračunski prispevek od plač ter stanovanjski prispevek.

Ekonomski instrumenti, ki so jih v letošnjem letu določili posamezni občinski ljudski odbori, niso vplivali na cene, ker na splošno ne odstopajo od smernic okrajnega družbenega plana za leto 1956, po katerih naj bi instrumenti uravnovesili razmerje v strukturi cene gostinskih storitev z namenom stabilizacije cen ter nadaljnega razvoja gostinskega in turističnega prometa.

Amortizacija in obresti od osnovnih sredstev so bile predpisane v isti višini, le plačni sklad je bil v nekaj primerih določen z nižjim odstotkom.

Slabšo politiko pa so nekatere občine vodile pri določitvi družbenih obveznosti, predpisanih s pavšalnim zneskom gostiščem v kolektivnem upravljanju ter pavšaliranim samostojnim gostiščem. Na izdane odločbe občinskih ljudskih odborov je bilo vloženih 34 pritožb od 107 gostišč, ki so pavšalirana v letu 1956.

V I. polletju letošnjega leta se je opazilo močno prelivanje prometa med posameznimi gostišči in občinami. Značilno je tudi dejstvo, da posamezne gospodarske organizacije niso dosegle niti plač po tar. pravilniku, ker niso pravočasno vskladile delovne sile in režijskih stroškov z znižanim prometom.

Na nižjo realizacijo prometa vpliva v posameznih gostiščih tudi pomanjkljiva tehnična ureditev in oprema. Obnova in izboljšanje sanitarnih naprav je v mnogih gostiščih nujna, pri čemer podjetja potrebujejo pomoči. Odobranje dolgoročnih kreditov iz sredstev blokiranega amortizacije je sicer letos ponovno predvideno, zvezni organi pa še niso izdali navodil, kako in kdaj se boba ta sredstva lahko uporabila.

V zasebnem sektorju gostinstva, ki ni zajet v planu in realizaciji, predvidevamo višjo realizacijo prometa kot v letu 1955, predvsem zaradi povečanja števila zasebnih gostišč, ki je nastopilo zaradi odcepitve manjših gostišč iz sestava gostinskih podjetij. Nekaj teh gostišč je prešlo tudi v kolektivno upravljanje. Izkazalo se je namreč, da ostvarjajo kot samostojni obrati višji promet, kot pa so ga imeli v sklopu gostinskih podjetij.

Da bi v turizmu v letu 1957 ne nastal enak položaj kot v letošnjem letu, bi morala turistična in gostinska podjetja do 1. X. 1956 postaviti cene za prihodnje leto in teh cen ne spreminjati. Ker so že objavljena navodila za devizni sistem, ki bo veljal v letu 1957, manjka podjetjem še zagotovilo, da se ostali ekonomski instrumenti v prihodnjem letu ne bodo spremenili. Podjetja v kalkulaciji cen upoštevajo ekonomske instrumente, ki veljajo za leto 1956.

Z ozirom na ugotovljeno stanje gostinstva v I. polletju, povečanja inozemskega turizma v mesecih juliju in avgustu ter sezonskega značaja gostinskega poslovanja, zaradi katerega je promet v II. polletju običajno višji kot v I. polletju, predvidevamo, da bo letošnji plan gostinstva do konca leta 1956 izpolnjen.

IX. Obrt

V I. polletju 1956 kaže družbeni sektor obrti v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta dokaj ugodne rezultate. Realizacija celotnega dohodka je pri vseh elemntih višja kot v I. polletju 1955, razen pri dobičku, ki je dosežen le z 88 % realiziranega dobička v I. polletju 1955. Dobiček se je znižal v strokah stavbnih in elektromehaničnih obrti, v kemični obrti, v stroki predelovanja lesa, predelovanja tekstila in grafični obrti zaradi stanovanjskega prispevka in delne preusmeritve na manjša naročila in uslužnostne storitve.

V primerjavi s planom za leto 1956 znaša realizacija celotnega dohodka 42 %, dobička pa 39 %. Upoštevajoč lanskeletno dinamiko obrtniške proizvodnje, ki kaže v I. polletju preteklega leta realizacijo celotnega dohodka s 43 % in dobička z 41 %, je sklepati, da obrtnišvo družbenega sektorja v letošnjem letu bistveno ne zaostaja.

Od tega povprečja odstopa realizacija obrtnih obratov le v strokah predelovanja kovin, predelovanja zemlje in kamna in v stavbeni stroki. V vseh teh strokah je proizvodnja padla zaradi zmanjšanja obsega investicijske graditve, pomanjkanja električne energije, zakasnitve gradbene sezone, nepravočasno sprejetih družbenih planov in s tem v zvezi z odobritvijo investicijskih sredstev, nadalje pa zaradi premajhne preorientacije obrtnih podjetij in delavnic k uslužnostnim storitvam, po katerih je veliko povpraševanje.

Glede na opisano dinamiko in pričakovano povečano investicijsko dejavnost v drugi polovici leta, lahko računamo, da bo celotni dohodek dosežen v planirani višini, dobiček pa nekoliko nižji. Plana verjetno ne bodo dosegla podjetja stroke stavbnih obrti, ker v drugem polletju ne bo mogoče nadoknaditi zamujenih del v I. polletju.

Napram letu 1955 se je število zaposlenih v družbenem sektorju obrti povečalo od 6205 na 6624 do meseca junija, ali za 7 %. Po planu za leto 1956 je predvideno, da se bo število zaposlenih povečalo na 6744 ali za 8 %, medtem ko se bo dohodek povečal za 11 %. Na ta način bi se delovna storilnost povprečno povečala za 3 %.

Iz primerjave odstotka, izračunanega iz odnosa realizacije celotnega dohodka v I. polletju 1956 napram planu za leto 1956 in odstotka med povprečnim številom zaposlenih v I. polletju 1956 napram povprečnemu številu zaposlenih po planu za leto 1956, pa je videti, da je proizvodnost padla, kar gre delno lahko na račun sezonskega poslovanja podjetij posameznih strok, večje preciznosti in boljše kvalitete, predvsem pa na nezadostno zalaganje kolektivov.

Okrajni družbeni plan za leto 1956 v svojih smernicah predvideva, da bodo občinski ljudski odbori v letu 1956 razširili mrežo predvsem uslužnostnih obrtniških delavnic. V I. polletju 1956 se je število obrtnih obratov napram letu 1955 zmanjšalo za 2 obrata tako, da je po stanju 30. VI. 1956 297 obrtnih obratov družbenega sektorja (brez kmetij-

skih zadrug). To znižanje je le fiktivno, ker je dejansko le en obrat likvidiran, 6 združenih z drugimi podjetji in kmetijskimi zadrugami, na novo pa je bilo ustanovljenih 5 obrtnih obratov. Ta ugotovitev potrjuje, da ljudski odbori občin v I. polletju 1956 niso upoštevali smernic družbenega plana kljub razpoložljivim sredstvom.

Nasproti temu se je v I. polletju 1956 nasproti letu 1955 povečalo število privatnih obrtnih obratov od 3645 na 3727, t. j. za 82, v glavnem v stroki kovinske in tekstilne galanterije in obdelave plastičnih mas. Značilno je, da se privatni sektor usmerja v nove in donosne stroke brez konkurence socialističnega sektorja, medtem ko opušta klasično uslužnostno obrtno dejavnost posameznih panog.

Sredstva investicijskih skladov občinskih ljudskih odborov, ki dotekajo iz obrti in so bila planirana v višini 313 milijonov, so bila po polletnih poročilih o periodičnem obračunu in delitvi celotnega dohodka realizirana v višini 126 milijonov, ali 40 % od planiranih. Po stanju 30. VI. 1956 ta sredstva še niso bila črpana. Razlog temu je pozno sprejetje družbenih planov in pa dejstvo, da občine še nimajo analiz o stanju ter perspektivi razvoja socialistične obrti na svojem področju.

V zvezi s tem se postavlja pred občinske ljudske odbore naloga, da poleg ustanavljanja uslužnostnih obrtnih delavnic prouče vse možnosti pocenitve uslug že obstoječih uslužnostnih delavnic, katerim je v prvi vrsti treba nuditi pomoč z investicijskimi sredstvi.

Po družbenem planu okraja je bilo predvideno plačevanje družbenih obveznosti v pavšalnem znesku za 226 obrtnih podjetij in delavnic. Občinski ljudski odbori pa so predpisali družbene obveznosti v pavšalnem znesku le 221 obratom. Po okrajnem družbenem planu so bile predvidene pavšalne družbene obveznosti v višini 168 milijonov. Občinski ljudski odbori pa so po izdanih odločbah predpisali družbene obveznosti v pavšalnem znesku skupno le za 140 milijonov. Kljub temu pa je bilo vloženih večje število pritožb, v katerih podjetja navajajo, da določitev pavšala ni stimulaturna in da ne omogoča ostvaritve plač v lanskeletni višini. Nadalje, da je plačevanje družbenih obveznosti v pavšalnem znesku manj ugodno kot plačevanje družbenih obveznosti nepavšaliranih podjetij. V zvezi s temi ugotovitvami je Svet za obrt Okrajnega ljudskega odbora obravnaval vprašanje določitve pavšalov in sprejel sklep, da morajo občinski ljudski odbori izdelati podrobne analize pavšaliranih podjetij in delavnic, na podlagi katerih se bodo reševale individualne pritožbe in dale smernice za pavšaliranje obrtnih obratov za prihodnje leto.

X. Komunala

Komunalna podjetja so v I. polletju dosegla 50 % planiranega dohodka za leto 1956.

Električna cestna železnica je nadaljevala z rekonstrukcijo cestnega prometa z nabavo 20 novih trolejbusov in 14 novih avtobusov. Od tega je že dala v stalno obratovanje 11 trolejbusov in 8 avtobusov, ostala vozila pa služijo kot rezerva. Z nabavljenimi vozili je nadomestila ukinjene tramvajske proge Ajdovščina-Vič in Magistrat-Rakovnik ter uvedla novo avtobusno linijo Rakovnik-Skofljica. Izločila je 20 motornih tramvajskih vozov,

od katerih je podjetje 5 predelalo v prikolice, ki obratujejo na še obstoječih tramvajskih progah. Kapaciteta njenih vozil v obratovanju se je povečala za 1253 potniških mest, t. j. na skupno 5175 potniških mest nasproti 3922 potniškim mestom konec leta 1955.

V gradnji je trolejbusna linija Ajdovščina-Sentvid, katere zgornji ustroj bo še letos končan, vendar pa bo na odseku Remiza-Sentvid letos obratoval še tramvaj, ker se ne bo dokončana izgradnja nove napajalne postaje ob remizi. Dolžina linij se je v I. polletju 1956 povečala za 14,2 km, prevoženih kilometrov pa je v primerjavi s I. polletjem 1955 za 56.829 km več.

V I. polletju 1956 je Električna cestna železnica ustvarila 37 % letnega plana dohodka.

Ugodno realizacijo je dosegla Mestna plinarna, ki je v I. polletju razširila konzumno omrežje na nekatere industrijske objekte, ter za-

radi izboljšanja kvalitete plina kot posledica uporabe boljšega premoga iz uvoza povečala potrošnjo plina v gospodinjstvu. Tako je dosegla 49 % celotnega planiranega dohodka in 56 % planiranega dobička za leto 1956.

Tudi pekarni so s povečano peko belega kruha iz finjšega pšenicave dosegli večji uspeh, t. j. 52 % dohodka in 65 % dobička, planiranega za leto 1956.

Kino podjetja so v I. polletju 1956 zaradi prenizko postavljene plana in močno povečanega obsega realizirala svoj letni plan s 74 % dohodka in 92 % dobička.

Po tako ugodni realizaciji v I. polletju je treba pričakovati, da bodo komunalna podjetja družbeni plan presegla.

XI. Izvoz

V I. polletju tekočega leta je bila realizacija plana izvoza naslednja:

	Plan 1956	Real. I. pol. 56	Indeks 1956 = 100
Industrija	4.101.556	1.510.712	37
Gozdarstvo	16.070	16.686	104
Skupaj izvoz	4.117.626	1.527.398	37

Na nizko izvršitev plana izvoza so vplivali naslednji vzroki: zastoj izvoza v Turčijo, povečana konkurenca na zunanjem tržišču, zahtevnejši trg v pogledu kvalitete, pomanjkanje surovin za izdelavo artiklov in za II. polletje določeni dobavni roki.

Po navedbah podjetij so vzrok nizki realizaciji tudi prenizko določeni izvozni koeficienti, s katerimi ne krijejo lastne cene izdelkov. Pri tem podjetja pozabljajo, da se bodo morala tudi na inozemskem trgu sčasoma usposobiti za uspešno konkurenco s primernimi cenami, ki bodo v skladu s proizvodnimi stroški konkurentov.

Kemična tovarna Moste je znatno presegla plan izvoza z izvozom gline.

V proizvodnji in predelavi nekovin se bo po sklenjenih pogodbah realiziral planirani izvoz šele v II. polletju.

V kovinski industriji je imelo precejšen vpliv na izvršitev plana izvoza podjetje »Litostroj«, ki je imelo pripravljene turbine za Pakistan, zaradi nedokončanih del na hidrocentrali pa jih ni moglo odpremiti v I. polletju. Na manjši izvoz ostalih podjetij kovinske stroke pa je vplivalo pomanjkanje surovin (»Saturnus«) in pri »Titanu« zakasnitev v montaži novih strojev.

Elektroindustrija ni dosegla planiranega izvoza zaradi ukinitve izvoza na turško tržišče. To je vplivalo na podjetje »Telekomunikacije«, ki se bo moralo preorientirati v izvozu na tržišča vzhodnih držav. Znatni izpad sta utrpeli tudi podjetji »Zmaj« in »Elma« zaradi nekonkurenčnih cen.

Kemična industrija je presegla plan izvoza za tri odstotke, čeprav se je zmanjšal izvoz dveh največjih izvoznikov iz te stroke: »Tovarne Lek« in Kemične tovarne Domžale. Zaradi poteka trgovinskega sporazuma z Brazilijo je izpadel izvoz živorsrebrnih oksidov in bizmutovih cevi. Zaradi zmanjšane povpraševanja po svinčenem belilu Kemična tovarna Domžale ni dosegla plana izvoza.

Podjetja lesne industrije so izvažala predvsem v Belgijo, Nizozemsko, Anglijo, Zapadno Nemčijo in ZDA, ki planiranih količin niso mogla doseči zaradi vedno močnejše konkurence vzhodnoevropskih držav in zahtevnejšega tržišča.

Na manjši izvoz je vplivala tudi slaba kvaliteta izdelkov, ki je imela za posledico občutne reklamacije.

Papirna industrija ni dosegla izvoza zaradi večjih potreb domačega trga, deloma pa zaradi konkurence severnoevropskih držav.

Tekstilna industrija je zaradi pomanjkanja surovin (lan, konoplja), povečanih potreb na domačem trgu in močne konkurence, zaostala v izvozu, delno pa je pogodbeno vezana na izvoz šele v II. polletju (»Angora« in Bombažna tkalnica Vižmarje).

V usnjarski stroki je izvoz presežen za 4 %, opaža pa se zastoj v izvozu prešanega usnja.

XII. Kreditiranje obratnih sredstev

Ko proučujemo kreditiranje obratnih sredstev v letu 1956, moramo upoštevati, da se zaradi spreminjenih odnosov na tržišču gospodarske organizacije v prvem polletju leta 1956 niso znašle. Zaradi tega je prišlo do zmanjšanja prodaje blaga, večjih zalog in zaostajanja proizvodnje. Vse to je imelo za posledico veliko pomanjkanje likvidnih sredstev.

Naloga kreditne politike je torej bila, da omogoči s svojimi ukrepi gospodarskim organizacijam, da se prilagode tržišču. To nalogo je kreditna politika uresničila s pomočjo odobravanja specialnih kreditov. Zaradi je osnovna karakteristika kreditne politike v letu 1956 odobravanje specialnih kreditov kot so: krediti za preorientacijo proizvodnje, sanacijski krediti, krediti za izvoz in drugi. Poleg tega so bili v letu 1956 uveljavljeni tudi blažji kriteriji za dodelitev in povečanje obratnih kreditov. Seveda je bilo potrebno še vedno upoštevati problem omejevanja kreditov, da ne bi porušili osnovne politike pravilne izrabe kreditov.

Zaradi gornjih ugotovitev je razumljiv nagel porast kratkoročnih kreditov v prvem polletju 1956 za vse sektorje lastništva in vse vrste obratnih kreditov.

Kredit 31. XII. 1955 42.701,4 mil.
Kredit 30. VI. 1956 56.606,3 mil.
Porast 13.904,9 mil.
Stanje kreditov po sektorjih

	Odobreni krediti			Porast
	30. 12. 1955	30. 6. 1956		1956/1955
državni sektor	38.199.4	44.229.6	+	6.030.2
zadružni sektor	2.492.1	10.525.5	+	8.033.4
družbeni sektor	972.5	1.039.6	+	67.1
privatni sektor	788.6	640.2	—	225.8
ostalo	248.8	171.4	—	77.4
	42.701.4	56.606.3		

Oblikanje kreditov za obratna državnega sektorja nam izkazuje sleden prikaz:

Kredit za obratna sredstva po gospodarskih panogah				
	Znesek v milijonih din		Porast	Indeks VI. 1956
	XII. 1955	VI. 1956		XII. 1955
Industrija	19.536	21.303	+ 1.767	109
Kmetijstvo	64	51	— 13	80
Gozdarstvo	86	101	+ 15	118
Promet	1.613	1.808	+ 195	112
Gradbeništvo	2.001	2.242	+ 241	112
Trgovina	13.695	16.485	+ 2.790	120
Obrt	715	920	+ 205	129
Stan. kom. dej.	51	18	— 33	35
Kultur. soc. dej.	438	1.302	+ 864	297
Skupaj	38.199	44.230	6.031	114

Največji porast kredita je v trgovini. Predvsem gre tu za povečanje kreditov in izvoznih kreditov, kreditov za blago, kupljeno na avkcijah, za prekomerne zaloge, za zaračunavanje zalog za izvoz in drugo. Značilno za trgovino je: da v mesecih letošnjega leta krediti niso narasli, ker se je trgovina branila prevzeti del povečanih zalog industrije. Sebe v mesecu maju in juniju je zabeležen večji porast kreditov v trgovini. Natančnejšo predstavlo o porastu kredita v trgovini po posameznih dejavnostih trgovine daje sledeči pregled:

Kredit za obratna sredstva po trgovinskih in gostinskih dejavnostih				
	Znesek v milijonih din		Porast	Indeks VI. 1956
	XII. 1955	VI. 1956		XII. 1955
Trgovina na drob.	3.429	3.866	+ 437	113
Trgovina na veliko	7.167	8.306	+ 1.139	116
Zunanja trgovina	1.798	2.672	+ 874	148
Odkup	1.058	1.042	— 16	98
Gostinstvo, turiz.	101	116	+ 15	115
Ostala trgovina	142	482	+ 340	340
Trgovina skupaj	13.695	16.484	2.789	120

Največji porast izkazuje trgovina na veliko in zunanja trgovina. Trgovini na veliko in zunanji trgovini gre za povečanje posebnih kreditov (kreditov za prekomerne zaloge, za kupljeno blago na avkciji, za izvoz, uvoz, in pripravo izdelkov).

Porast kreditov v industriji je pomemben, vendar je iz uvoda navedenih dejstev, zaradi razmer na tržišču, ni mogoče primerjati porasta kreditov v industriji s porastom kreditov.

Zanimivo je tudi, da izkazuje zadružni sektor manjši dejanski porast kreditov. Gre za povečanje obratnih kreditov. Povečanje je zabeleženo šele v mesecu aprilu zaradi dodelitve kreditov za stranske obrate podjetja "Slovenija ceste". Poleg tega je kredit narasel tudi zaradi posebnih kreditov za izplačilo plač mesečno maju in zaradi odobrenih kreditov za prekomerne zaloge.

Zmanjšanje kredita izkazuje le kmetijstvo in stanovanjska komunalna dejavnost. V kmetijstvu so

	dec. 1955	jun. 1956
državni sektor	90.8 %	93.5 %
zadružni sektor	80.5 %	96.1 %
privatni sektor	72.6 %	71.3 %

Ker predstavlja I. polletje 1956 specifično obdobje, v katerem se gospodarske organizacije prilagajajo novim razmeram na tržišču, so nujno v tem obdobju krediti za obratna sredstva narasli. Kljub temu porastu pa so še vedno težave z likvidnimi sredstvi, ker so bile zakasnitve pri odobravanju investicijskih kreditov in družbenih planov.

13. Dohodnina ostalih poklicev	326.626	139.583	42
14. Obč. doklade na doh. ostal. pohlic.	53.181	—	—
15. Prisp. gozd. sklada za proračun	172.000	52.659	31
16. Državne takse	198.000	160.397	81
17. Občinske takse	40.000	7.099	18
18. Davek na dediščine in darila	50	—	—
Skupaj dohod. od prebiv.	1.110.202	476.015	43
III. Dohodki ustanov in uradov	27.323	16.372	60
IV. Ostali dohodki	63.221	16.584	26
V. Posojilo za finans. investicij	105.000	—	—
Skupaj	3.728.392	1.322.158	35

Proračunska sredstva so bila v I. polletju dosežena v višini 1.322,1 milijona dinarjev, kar znaša 35 % planiranih proračunskih sredstev.

Od celotnih proračunskih sredstev je znašala realizacija dotoka dohodkov iz gospodarstva 34 %, od prebivalstva 43 %, dohodkov uradov in ustanov 60 %, ostalih dohodkov pa 26 %.

Iz tega je razvidno, da vpliva na nizek procent realizacije proračunskih sredstev predvsem nizek dotok dohodkov iz gospodarstva, ostalih dohodkov in izpad posojila iz investicijskega sklada, ki v I. polletju še ni bil realiziran.

Slaba realizacija dohodkov iz gospodarstva je predvsem pri proračunskem prispevku iz dobička, ki znaša le 31 %, zveznem prometnem davku (36 %), prometnem davku od maloprodaje (20 %) in prometnem davku zasebnikov (28 %).

Proračunski prispevek iz dobička in zvezni prometni davek sta nizko realizirana zaradi zaostajanja proizvodnje v I. polletju. Vendar pa je možno ta izpad v I. polletju nadoknaditi, ker bodo morala podjetja v II. polletju povečati obseg proizvodnje in produktivnosti. Pri tem bodo morali odigrati občinski ljudski odbori veliko vlogo.

Prometni davek od prometa na drobno je nizko dosežen (20 %), ker večina podjetij tega davka v I. polletju še ni obračunavala. Ker se ta davek sedaj naknadno obračunava in zaradi predvidenega porasta prometa v II. polletju, smemo računati, da bo ta davek dosežen v planiranem znesku.

Nizka realizacija prometnega davka od zasebnikov je zaradi nepravočasnega odvajanja odtegnjenega prometnega davka s strani gospodarskih organizacij in ustanov. Te namreč ne odvajajo pravočasno davkov od registriranih računov in jih koristijo za obratna sredstva.

Finančni organi občinskih ljudskih odborov morajo nemudoma ukrepati proti nerednim plačnikom in v smislu uredbe o novčevanju zapadlih obveznosti do proračuna izdati plačilne naloge za vplačilo

neplačanih davkov z zamudnimi obrestmi vred.

Dotok dohodkov od prebivalstva znaša 43 %.

Višjo realizacijo preprečuje izpad dotoka občinskih dokladov od kmetijstva in ostalih poklicev ter nizka realizacija prispevka gozdnega sklada za proračun.

Občinske doklade od kmetijstva in ostalih poklicev so bile predpisane šele v III. kvartalu, ker je bila šele koncem I. polletja končana odmera za leto 1956. Zaradi tega v I. polletju še ni bilo dotoka teh sredstev v proračun.

Ker so bile šele s tretjo akontacijo dohodnine zajete tudi občinske doklade in odpade na drugo polletje 60 % celotne odmere, morajo uprave za dohodke občinskih ljudskih odborov skrbeti, da bodo tretjo in četrto akontacijo dohodnine za leto 1956 pravočasno izterjale. Zaradi tega bodo morale pristopiti k energični prisilni izterjavi in pri tem zaračunavati nerednim davčnim zavezancem izterjevalne stroške in zamudne obresti.

Ker se v letošnjem letu konča proračunsko leto že 31. 12. (ne koncem februarja kot doslej), morajo občinski ljudski odbori poskrbeti, da bodo vsi dohodki od prebivalstva pravočasno pobrani, če bodo hoteli pokriti predvidene proračunske izdatke.

Prispevek gozdnega sklada za proračun v I. polletju ni bil realiziran v predvideni višini zaradi nepravilnega obračuna. Realizacija v predvideni višini pa se je že izvršila v mesecu avgustu.

Realizacija občinskih taks je nizka delno zaradi previsoko postavljenega plana in pa zaradi nepravilnega odvajanja občinskih taks na druge račune. Zato morajo inšpekcijski organi OLO ugotoviti pravilnost odvajanja taks na odgovarjajoče račune.

Dotok ostalih dohodkov je nizek zaradi previsoko postavljenega plana.

Sredstva za proračun iz posojila okrajnega investicijskega sklada v I. polletju še niso dotekla, ker ni bilo na razpolago sredstev.

B. SKLADI

	Plan	Realizacija	%
Sredstva skladov	3.740.826	1.547.606	41
I. Okrajni skladi	1.585.840	694.143	44
1. Investicijski sklad	936.514	413.353	44
2. Sklad za pospeševanje kmetijstva	56.700	25.762	45
3. Cestni sklad	35.000	22.715	65
4. Gasilski sklad	18.307	8.382	46
5. Gozdni sklad	455.501	207.171	45
6. Sklad za pobijanje alkoholizma	83.818	16.760	20
II. Občinski skladi	2.154.986	853.463	40
1. Investicijski sklad	645.117	236.255	37
2. Sklad za zid. stanov. hiš	1.462.270	603.672	41
3. Cestni sklad	22.073	13.536	61
4. Sklad za pobijanje alkoholizma	25.526	—	—

Celotna realizacija skladov znaša 1547,6 milijona dinarjev ali 41 % planiranih skladov. Okrajni skladi so realizirani 44 %, občinski pa 40 %.

Dotok v okrajne sklade je v I. polletju zadovoljiv. Nizko realizacijo izkazuje edino sklad za pobijanje alkoholizma (20 %), ker nekateri občinski ljudski odbori na območju mesta Ljubljane ne odva-

jajo sredstev v ta sklad. Zato morajo inšpekcijski organi OLO izvršiti pregled pri posameznih občinah.

Dotok v občinske sklade nekoliko zaostaja za dotokom v okrajne sklade. Na nižji dotok vpliva nizka realizacija investicijskega sklada in izpad sklada za pobijanje alkoholizma. Ker se formira investicijski

Bilanca sredstev OLO Ljubljana za I. polletje 1956

A. PRORACUNSKI DOHODKI

Vrsta dohodkov v 000 din	Plan	Realizacija	% izvršitve
Dohodki iz gospodarstva			
Del. zvez. prometnega davka	196.258	71.447	36
Del. prometnega davka od vina in žg.	10.500	4.599	44
Prometni davek od davč. vrednotnic	25.000	14.979	60
Del. prometnega davka zasebnikov	262.500	73.419	28
Del. proračunskega prisp. iz dobička	969.784	303.196	31
Del. dobička za obč. (gost., KZ in dr.)	95.255	43.988	46
Posebni prorač. prisp. iz plač	158.960	45.856	22
Zemljarina	6.978	1.544	22
Občinski prometni davek	385.065	171.086	44
Prometni davek od maloprodaje	312.346	63.073	20
Skupaj dohodki iz gospod.	2.422.646	813.187	34
Dohodki od prebivalstva			
Del. dohod. kmet. gospodarstev	239.588	116.277	48
Obč. doklade od kmetijstva	80.757	—	—

sklad poleg drugih dohodkov tudi iz 55% dela občinskih doklad iz kmetijstva, ki so se začele plačevati šele v III. kvartalu, in iz 45% taks na meljavo žita, ki so bile nepravilno planirane zaradi napačne osnove (predpisi o tem še niso bili spremenjeni), je nizka realizacija razumljiva. Zaradi tega investicijski sklad verjetno ne bo dosežen.

Kljub temu, da je večina občinskih ljudskih odborov v svojih družbenih planih predvidela formiranje sklada za pobijanje alkoholizma iz 10% občinskega prometa davka na potrošnja in prodajo alkoholnih pijač, sklada ne formirajo, temveč natečena sredstva zaradi pomanjkanja proračunskih sredstev ali pa nezadostne evidence v davčnem knjigovodstvu odvajajo v proračun.

POROČILO O IZVRŠITVI PRORAČUNA OKRAJA LJUBLJANA V I. POLLETJU 1956

Proračun okrajnega ljudskega odbora za leto 1956 je bil sprejet na skupni seji obeh zborov dne 22. maja 1956, proračuni občinskih ljudskih odborov pa šele v teku meseca junija, kar je znatno oviralo redno izvajanje proračunov, ker so poslovali le po planih začasnega finansiranja, ki so bili sestavljeni v okviru planov za to razdobje v letu 1955. Posebno občutno je bilo zavrtje izvajanje negospodarskih investicij, ki jih je po planu začasnega finansiranja le po proračunu okrajnega ljudskega odbora odobril konec meseca marca Izvršni svet LRS v višini 100 milijonov dinarjev. To so osnovni vzroki, da proračuni v celoti kažejo razmeroma nizko trošenje kljub dejstvu, da znatno šte-

vilo občinskih ljudskih odborov smatra, da bo s svojimi odobrenimi proračuni težko krilo vse svoje proračunske obveznosti, in to še posebno iz razlogov, ker so nekateri občinski ljudski odbori v začetku svojega poslovanja premalo upoštevali svoje proračunske možnosti in so bolj razmišljali potrebe, ki pa so marsikje bile preširokosceno obravnavane, kar sedaj spravlja take ljudske odbore v finančne težave.

A. DOHODKI

Izvršitev proračuna v I. polletju izkazuje v celoti ostvaritev dohodkov v znesku 1.056.444.000 dinarjev ali 28,2% od letnega plana ter globalno kaže naslednjo situacijo:

DOHODKI	Okrajni ljudski odbor		
	Letni plan	Realizacija	%
1. del — Dohodki iz gospodarstva	1.342.747.000	361.547.000	26,9
2. del — Dohodki od prebivalstva	575.050.000	247.292.000	43,0
3. del — Dohodki drž. org. in zav.	15.500.000	12.597.000	81,2
4. del — Ostali dohodki	51.486.000	13.722.000	26,6
5. del — Sredstva iz posojil	100.000.000	—	—
6. del — Dotacije za uravnovešanja	—	—	—
Skupaj:	2.084.783.000	635.158.000	30,4

DOHODKI	Občinski ljudski odbori		
	Letni plan	Realizacija	%
1. del — Dohodki iz gospodarstva	1.079.899.000	252.116.000	23,3
2. del — Dohodki od prebivalstva	535.152.000	162.533.000	30,3
3. del — Dohodki drž. org. in zav.	11.823.000	3.775.000	31,9
4. del — Ostali dohodki	11.735.000	2.842.000	24,2
5. del — Sredstva iz posojil	5.000.000	—	—
6. del — Dotacije za uravnovešanje	9.143.000	—	—
Skupaj:	1.652.752.000	421.286.000	25,6

DOHODKI	SKUPAJ		
	Letni plan	Realizacija	%
1. del — Dohodki iz gospodarstva	2.422.646.000	613.663.000	25,3
2. del — Dohodki od prebivalstva	1.110.202.000	409.845.000	36,9
3. del — Dohodki drž. org. in zav.	27.323.000	16.372.000	59,9
4. del — Ostali dohodki	63.221.000	16.564.000	26,2
5. del — Sredstva iz posojil	105.000.000	—	—
6. del — Dotacije za uravnovešanje	9.143.000	—	—
Skupaj:	3.737.535.000	1.056.444.000	28,2

Dohodki so prikazani le globalno po proračunskih delih, ker so dohodki podrobno obrazloženi v poročilu o izvršitvi družbenega plana, ki tudi navaja vzroke ostvaritve dohodkov v I. polletju. Podatki, ki so objavljeni glede dohodkov v poročilu o izvršitvi družbenega plana, se ne ujemajo povsem s podatki po proračunu, ker proračun izkazuje le stvarno sprejete dohodke, ki jih je banka že razknjižila na posamezne vrste dohodkov v odgovarjajočih proračunih, dočim se poročilo o izvršitvi družbenega plana osla-

nja na obračunane dohodke za I. polletje po polletnih obračunih podjetij, ki ugotavlja, da so bili dohodki stvarno doseženi v I. polletju s 35%, če bi podjetja sproti odvajala družbena sredstva. Poročilo o izvršitvi proračuna v I. polletju se torej omejuje le na proračunske izdatke.

B. IZDATKI

Proračuni izdatkov okraja so v celoti izvršeni do 30. junija z 38,4%, od tega proračun OLO z 39,8% ter proračuni občin s 36,6%, kakor je razvidno iz naslednjega pregleda:

IZDATKI	Okrajni ljudski odbor		
	Letni plani po izv. viru	Potrošnja do 30/6/1956	%
1. del — Dotacije gospodar.	32.200.000	—	—
2. del — Negospodarske invest.	403.112.000	38.400.000	9,5
3. del — Prosv. in ljud. kultura	Oseb. 344.686.000	160.692.000	46,6
	Mat. 153.387.000	46.212.000	30,1
	Skup. 498.073.000	206.904.000	41,5
4. del — Socialno varstvo	Oseb. 32.946.000	15.827.000	48,0
	Mate. 23.646.000	7.589.000	32,0
	Skup. 56.592.000	23.416.000	41,3

5. del — Zdravstvena zaščita	Oseb.	35.986.000	22.396.000
	Mat.	20.107.000	8.361.000
	Skup.	56.093.000	30.757.000
7. del — Drž. upr. in sodstvo	Oseb.	236.658.000	154.727.000
	Mat.	181.852.000	106.836.000
	Skup.	418.510.000	261.563.000
8. del — Komunalna dejavnost	Mat.	124.119.000	66.295.000
9. del — Dotacije in subvencije	Mat.	428.707.000	198.995.000
10. del — Proračunska rezerva	Mat.	58.677.000	1.183.000
11. del — Obveze in garancije	Mat.	8.700.000	3.000.000
Skupaj:	Oseb.	650.276.000	353.642.000
	Mat.	1.434.507.000	476.871.000
	Skup.	2.084.783.000	830.513.000

IZDATKI

	Občinski ljudski odbori	
	Letni plan	Potrošnja do 30/6/1956
1. del — Dotacije gospodar.	12.470.000	40.000
2. del — Negospodarske invest.	197.306.000	835.000
3. del — Prosv. in ljud. kultura	Oseb. 306.031.000	148.311.000
	Mat. 102.589.000	41.637.000
	Skup. 408.620.000	189.948.000
4. del — Socialno varstvo	Oseb. 2.636.000	—
	Mat. 219.377.000	105.270.000
	Skup. 222.013.000	105.270.000
5. del — Zdravstvena zaščita	Oseb. 430.000	—
	Mat. 97.051.000	44.092.000
	Skup. 97.481.000	44.092.000
7. del — Drž. upr. in sodstvo	Oseb. 207.475.000	84.015.000
	Mat. 98.838.000	35.118.000
	Skup. 306.313.000	119.133.000
8. del — Komunalna dejavnost	Mat. 220.004.000	91.167.000
9. del — Dotacije in subvencije	Mat. 155.703.000	50.959.000
10. del — Obveze in garancije	Mat. 4.234.000	—
11. del — Proračunska rezerva	Mat. 48.608.000	4.022.000
Skupaj:	Oseb. 516.572.000	232.326.000
	Mat. 1.134.756.000	373.140.000
	Skup. 1.652.752.000	605.466.000

IZDATKI

	Skupaj vsi proračuni	
	Letni plan	Potrošnja do 30/6/1956
1. del — Dotacije gospodar.	44.670.000	40.000
2. del — Negospodarske invest.	600.418.000	39.245.000
3. del — Prosv. in ljud. kultura	Oseb. 650.717.000	309.003.000
	Mat. 255.976.000	87.849.000
	Skup. 906.693.000	396.852.000
4. del — Socialno varstvo	Oseb. 35.582.000	15.827.000
	Mat. 243.023.000	112.859.000
	Skup. 278.605.000	128.686.000
5. del — Zdravstvena zaščita	Oseb. 36.416.000	22.396.000
	Mat. 117.158.000	42.453.000
	Skup. 153.574.000	74.849.000
7. del — Drž. upr. in sodstvo	Oseb. 444.133.000	238.742.000
	Mat. 280.690.000	141.954.000
	Skup. 724.823.000	380.696.000
8. del — Komunalna dejavnost	Mat. 344.123.000	157.462.000
9. del — Dotacije in subvencije	Mat. 564.410.000	249.954.000
10. del — Obveze in garancije	Mat. 12.934.000	3.000.000
11. del — Proračunska rezerva	Mat. 107.285.000	5.205.000
Skupaj:	Oseb. 1.166.848.000	585.968.000
	Mat. 2.569.263.000	850.011.000
	Skup. 3.737.535.000	1.435.979.000

Izvršitev izdatkov v celoti je razmeroma visoka, če upoštevamo, da so bili proračuni okraja in občin sestavljeni v ozkih okvirih. Če upoštevamo pri izvršitvi le administrativni del, torej brez dotacij gospodarstvu in negospodarskih investicij, je proračun izvršen s 45,6%, od tega proračun OLO s 47,9%, ter proračuni občin s 42,1%. Izvršitev proračuna OLO v I. polletju ne kaže točne slike, ker državna uprava izkazuje 62,4% potrošnje zaradi črpanja sredstev za notranjo upravo na račun proračuna okraja v I. polletju, dočim se stroški notranje uprave v II. polletju v glavnem krijejo iz sredstev republiškega proračuna. Sama izvršitev admini-

strativnega dela proračuna po izkazanih podatkih je zadovoljiva. Vendar pa proračuni občin do 30. junija pri materialnih izdatkih realno 42,7% potrošnje ne kažejo v pravi sliki, ker so občine bile v prvi polovici leta s poravnavo svojih obveznosti v znatnem zaostanku (na primer poravnava računov za zdravstvene nevarovance, izplačila stroškov, poravnava računov za materialne nabave itd.).

Proračuni občin so bili sestavljeni v znatno otežkočenih okoliščinah, ker zaradi prenosov iz okrajnih proračunov ter nove upravne razdelitve občin v letu 1955 ni bilo pravih pokazateljev za točno oceno posameznih izdatkov. Deloma pa pri-

A. OSEBNI IZDATKI

Iz izvršitve osebnih izdatkov, ki izkazujejo v celoti 50,2%, kar pa je delno izravnavalo kakor že omenjeno v drugi polovici leta s plačili izdatkov za notranjo upravo iz občinskega proračuna, je razvidno, da so bili proračuni za osebne izdatke dokaj realno postavljeni ter da tu potrebne ob koncu leta le najše spopolnitve z viri oziroma z ojačenji iz proračunske rezerve. Nenormalno visok odstotek izkazuje proračun zdravstva OLO 122%, to pa zaradi tega, ker bo zdravstvo zdravstvenim zavodom plačevan od Zavoda za socialno zavarovanje kot plačilo za kurativne storitve za zavarovance, ki jih izvajajo preventivne proračunske enote, tako da bo do konca leta potreben kredit za osebne izdatke zdravstva po proračunu OLO zadoščal. Osebnih izdatki v občinskih proračunih pa izkazujejo potrošnjo pripravi le 40,4%, ker so bili še v teku leta dopolnjevali stroškovnih uslužbencev ter urejati dopolnilne plače.

iz izvršitve osebnih izdatkov, ki
zauzeje v celoti 50,2%, kar pa
mo delno izravnalo kakor že ome-
no v drugi polovici leta s pla-
nilnih izdatkov za notranjo upravo iz
publiškega proračuna, je razvid-
da so bili proračuni za osebne
izdatke dokaj realno postavljeni ter
da tu potrebne ob koncu leta le-
gajo spopolnitve z viri iz ozi-
na z ojačenji iz proračunske re-
ze. Nenormalno visok odstotek
zauzeje proračun zdravstva OLO
(22%), to pa zaradi tega, ker bo-
stroškov zdravstvenim zavodom
financiran od Zavoda za socialno
zavarovanje kot plačilo za kurativ-
ne storitve za zavarovance, ki jih
prejajo preventivne proračunske
stavke, tako da bo do konca leta
kredit za osebne izdatke zdrav-
stva po proračunu OLO zadoščal.
Osebnih izdatkov v občinskih prora-
čunih pa izkazujejo potrošnjo pri-
ravnani upravi le 40,4%, ker so
sele v teku leta dopolnjevale
svojih uslužbencev ter ure-
dne dopolnilne plače.

izvršitev materialnih izdatkov za administrativni del proračunov znaša 42,2%, od tega odpade na OLO 43,8%, na proračune občin pa 40,5%. Okrajni ljudski odbor bo v okviru odobrenih kreditov v letu 1956 krije vse svoje izdatke, ki bodo seveda v drugem polletju znatno višji, ker posebno pri prosveti odpade znatni del materialnih stroškov na vzdrževanje šol, ki v počitnicah opravijo manjša popravila in izvršujejo glavno čiščenje; ob začetku šolskega leta pa nabavljajo učila, knjige za šolske knjižnice, razne tiskovine itd. Pri vseh zavodih pa se nabavlja kurjava predvsem v III. tromesečju. Nizka potrošnja po proračunih občinskih ljudskih odborov (40,5%) pa ne ustreza dejanskim potrebam občin, ker znatno število občin v I. polletju zaradi planov začasnega finansiranja, ki so bili nizko predvideni, ni krilo svojih dejanskih stroškov, deloma pa so ostajali računi neporavnani zaradi premajhne ekspeditivnosti novih organov pri občinskih ljudskih odborih itd. Zlasti so zaostajala plačila bolniško-oskrbnih stroškov zdravstvenim zavodom, zaradi česar je bilo uvedenih znatno število postopkov za izterjavo. Seveda pa so ostale neporavnane tudi razne druge obveznosti občin, ker so se občine bale, da ne bi prekoračevale svojih tromesečnih pla-

štroskov zdravstvenim zavodom od Zavoda za socialno varstvanje kot plačilo za kurativne storitve za zavarovance, ki jih opravljajo preventivne proračunske enote, tako da bo do konca leta 1980 po proračunu OLO zadoščal. Vrednosti izdatki v občinskih proračunih pa izkazujejo potrošnjo pri zdravniški upravi le 40,4%, ker so se šele v teku leta dopolnjevale s svojih uslužbenecv ter urejenosti dopolnilne plače.

Te postavke zaradi nove gospodarske politike ter decentralizacije sredstev na razne sklade v tekočem proračunu ne predstavljajo znatnejših izdatkov, vendar so zaradi pozno sprejetih proračunov letos do 30. VI. v celoti slabo izvršeni s povprečno 6% od letnega plana. Le pravočasno sprejemanje proračunov v bodoče bo omogočilo zboljšanje te situacije.

potrebne ob koncu leta izplačane potrebni-
za z ojačenji iz proračunske re-
Nenormalno visok odstotek
proračun zdravstva OLO
22%, to pa zaradi tega, ker bo
stroškov zdravstvenim zavodom
od Zavoda za socialno
kot plačilo za kurativ-
storitve za zavarovance, ki jih
prevajajo preventivne proračunske
nove, tako da bo do konca leta
kredit za osebné izdatke zdrav-
po proračunu OLO zadoščal.
izdatki v občinskih prora-
pa izkazujejo potrošnjo pri
vni upravi le 40,4%, ker so
šele v teku leta dopolnjevale
svojih uslužbencev ter ure-
dopolnilne plače.

krajva predvsem v III. tromesečju.
Nizka potrošnja po proračunskih ob-
žinskih ljudskih odborov (40,5%) pa
ne ustreza dejanskim potrebam ob-
čin, ker znatno število občin v I. pol-
letju zaradi planov začasnega finan-
siranja, ki so bili nizko predvideni,
ni krilo svojih dejanskih stroškov,
deloma pa so ostajali računi ne-
poravnani zaradi premajhne eks-
peditivnosti novih organov pri ob-
činskih ljudskih odborih itd. Zlasti
so zaostajala plačila bolniško-oskrb-
nih stroškov zdravstvenim zavodom,
zaradi česar je bilo uvedenih znat-
no število postopkov za izterjavo.
Seveda pa so ostale neporavnane
tudi razne druge obveznosti občin,
ker so se občine bale, da ne bi pre-
korlačevale svojih tromesečnih pla-

ščajo tudi stroški za oskrbovance
v raznih mladinskih vzgajališčih. Le
redke občine so mogle v teku tega
leta zadovoljivo rešiti vse te pro-
bleme.

**C. NEGOSPODARKE
INVESTICIJE IN DOTACIJE
GOSPODARSTVU**

Te postavke zaradi nove gospo-
darske politike ter decentralizacije
sredstev na razne sklade v teko-
čem proračunu ne predstavljajo
znatnejših izdatkov, vendar so za-
radi pozno sprejetih proračunov let-
os 30. VI. v celoti slabo izvršeni
s povprečno 6% od letnega plana.
Le pravočasno sprejemanje prora-
čunov v bodoče bo omogočilo zbolj-
šanje te situacije.

V zvezi z vsemi navedenimi ugo-
tovitvami Svet za družbeni plan in
finance predlaga za pravilno izvrši-
te izdatkov naslednje ukrepe:

a) Ponovno preverjanje cen v
vseh socialnih in zdravstvenih za-
vodih okraja in občin, ki so v letu
1956 zvišali cene svojim storitvam
ali uslugam, pri čemer naj se upo-
števa načelo strogega varčevanja
ter ekonomičnega trošenja sredstev.

b) Pri izvajanju plana za IV. tro-
mesečje naj se uvede strožji režim
kontrole ter je zato treba preveriti
vse funkcionalne izdatke, če so v
planirani višini dejansko potrebni
ali pa jih nameravajo odredbo-
dalci potrošiti le zato, da ne bi
ostali neizkoriščeni in naj se vse
take kredite do razčiščenja zapre.

proračun zdravstva OLO 22%, to pa zaradi tega, ker bo stroškov zdravstvenim zavodom nadomestilo od Zavoda za socialno varstvo kot plačilo za kurativne storitve za zavarovance, ki jih bodo plačevali preventivne proračunske postavke, tako da bo do konca leta 1956 kredit za osebne izdatke zdravstvenim zavodom po proračunu OLO zadoščal. Osebnih izdatkov v občinskih proračunih pa izkazujejo potrošnjo pri zdravniški upravi le 40,4%, ker so se šele v teku leta dopolnjevale stroške svojih uslužbencev ter ure za dopolnilne plače.

b) Pri izvajanju plana za IV. tromesečje naj se uvede strožji režim kontrole ter je zato treba preveriti vse funkcionalne izdatke, če so planirani višini dejansko potrebni ali pa jih nameravajo odredbodajalci potrošiti le zato, da ne bi ostali neizkoriščeni in naj se vse take kredite do razčiščenja zapre.

Koracevare stojm tremesechin pra sanje to shadnje.

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 1. oktobra 1953. Bavi se z zastopstvom inozemskih firm: AUTO-UNION GmbH, Düsseldorf in AUGUST STEMMANN, Schüttorf. Med letom je podjetje zaposlovalo povprečno 15 ljudi in doseglo promet v višini 224.000.000 din. Obveznosti do družbene skupnosti so bile v redu poravnane.

1890

Vodja računovodstva: Simona Tomšič	Predsednik upravnega odbora: Murn Jože	Direktor podjetja: Nande Sinkovec
---------------------------------------	---	--------------------------------------

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 1. decembra 1951 z odločbo MLO gl. mesta Ljubljana. Pravila so bila registrirana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod št. Rg. III, VI 2 št. 677, dne 23. novembra 1954. V letu 1955 je podjetje zaposlovalo povprečno 12 uslužbencev in delavcev ter zavarovalnica in doseglo 219.489.544 din prometa, t. j. 131 %. Obveznosti do družbene skupnosti so bile poravnane. Podjetje je vseskozi rentabilno, knjigovodstvo je ažurno in v redu. Upravni odbor in delavski svet sta imela zasedanja redno ter so se tekoči problemi reševali sproti.

ACTIVA

Vodja računovodstva: Kolman Franc	Predsednik upravnega odbora: Kopač Ivo	Direktor podjetja: Kozina Vladimir
--------------------------------------	---	---------------------------------------

Direktor podjetja:
Kozina Vladimir

Izveček iz poročila o poslovanju trgovine z barvami in laki »KARMIN«, Ljubljana, Resljeva 1, v letu 1955

Trgovina je pričela poslovati 1. julija 1954. V letu 1955 je bilo v trgovini zaposlenih 9 uslužbencev in 2 vajenca. Upravljanje trgovine je bilo koordinirano z Upravnim odborom in celotnim kolektivom. Pri tem ni bilo nikakih tréj.

AKTIVA

BILANCA na dan 31. decembra 1955

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1. Osnovna sredstva		260	1. Sklad osnovnih sredstev		260
2. Investicije v teku		—	2. Dolgoročni krediti za dokončane investicije		1.248
3. Izločena sredstva in druga investicijska sredstva		1.259	3. Razni skladi		—
B. Obratna sredstva			4. Dolgoročni kredit za finansiranje investicij		—
4. Skupna obratna sredstva		7.751	5. Drugi viri finansiranja investicij		—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5. Kupci in druge terjatve		1.820	6. Viri obratnih sredstev (skupno)		1.400
6. Druga aktiva		—	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7. Dobavitelji in druge obveznosti		2.084
7. Razporejeni dobiček		455	8. Druga pasiva		—
8. Izguba		—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:		11.545	9. Dobiček		455
			10. Kritje izgube		—
			Skupaj:		11.545

Vodja računovodstva:
Podgoršek Jožica

Predsednik upravnega odbora:
Ban Stane

Direktor podjetja:
Pavljavec Cveto

Izveček iz poročila o poslovanju »KOVINSKE INDUSTRIJE«, Ig pri Ljubljani, v letu 1955

Podjetje, ustanovljeno leta 1948 proizvaja stroje za kmetijstvo in ambalaže. Proizvodni plan je bil po vrednosti presežen 112%. Vrednost realizacije 95.338.000 din. Količinski plan je dosežen 92%. Strojni park je zastarel in izrabljen 54%. Povprečno je zaposlenih 82 delavcev in uslužbencev. Podjetje rentabilno, knjigovodstvo ažurno.

AKTIVA

BILANCA na dan 31. decembra 1955

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1. Osnovna sredstva		25.997	1. Sklad osnovnih sredstev		17.767
2. Investicije v teku		153	2. Dolgoročni krediti za dokončane investicije		7.974
3. Izločena sredstva in druga investicijska sredstva		7.692	3. Razni skladi		7.549
B. Obratna sredstva			4. Dolgoročni kredit za finansiranje investicij		265
4. Skupna obratna sredstva		24.250	5. Drugi viri finansiranja investicij		—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5. Kupci in druge terjatve		8.231	6. Viri obratnih sredstev (skupno)		24.882
6. Druga aktiva		2.792	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7. Dobavitelji in druge obveznosti		3.313
7. Razporejeni dobiček		10.736	8. Druga pasiva		7.362
8. Izguba		—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:		79.851	9. Dobiček		10.736
			10. Kritje izgube		—
			Skupaj:		79.851

Vodja računovodstva:
Cibec Božidar

Predsednik upravnega odbora:
Intihar Anton

Direktor podjetja:
Rupnik Franc

Izveček iz poročila o poslovanju AZA – ATELJEJA ZA ARHITEKTURO, Ljubljana, Cankarjeva 5, v letu 1955

Podjetje posluje od leta 1952. Bavi se s projektiranjem visokih in nizkih zgradb. Povprečno število zaposlenih v letu 1955 je bilo 12. Svoje obveznosti je podjetje v redu poravnalo.

AKTIVA

BILANCA na dan 31. decembra 1955

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1. Osnovna sredstva		448	1. Sklad osnovnih sredstev		448
2. Investicije v teku		—	2. Dolgoročni krediti za dokončane investicije		680
3. Izločena sredstva in druga investicijska sredstva		680	3. Razni skladi		—
B. Obratna sredstva			4. Dolgoročni kredit za finansiranje investicij		—
4. Skupna obratna sredstva		1.276	5. Drugi viri finansiranja investicij		—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5. Kupci in druge terjatve		535	6. Viri obratnih sredstev (skupno)		1.811
6. Druga aktiva		—	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7. Dobavitelji in druge obveznosti		1.689
7. Razporejeni dobiček		1.689	8. Druga pasiva		—
8. Izguba		—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:		4.628	9. Dobiček		1.689
			10. Kritje izgube		—
			Skupaj:		4.628

Vodja računovodstva:
Senčar Magda

Predsednik upravnega odbora:
Ing. Zupančič Marko

Direktor podjetja:
Ing. Medved Ivo

Izveček iz poročila o poslovanju trgovskega podjetja »VIŠNJA«, Ljubljana, Gradišče 7, v letu 1955

Podjetje je napravilo v letu 1955 s povprečno 12 člani kolektiva (šest prodajnih mest) prometa za 49.628.951 din, kar da približno 150.000 kg blaga. To blago smo prodali preko naših prodajnih mest po kolikor nam je bilo mogoče nizkih cenah. Uspeh bi bil lahko še večji, če bi naše podjetje imelo vsaj eno prevozno sredstvo (1,5-tonski avto) ter ustreznejše poslovne prostore in suho skladišče.

BILANCA na dan 31. decembra 1955

PASIVA

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	430	1.	Sklad osnovnih sredstev	430
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	—
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	461	3.	Razni skladi	502
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	619	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	154	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	500
6.	Druga aktiva	1.587	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	1.819
7.	Razporejeni dobiček	—	8.	Druga pasiva	—
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:		3.251	9.	Dobiček	—
			10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		3.251

Vodja računovodstva:
Stana Fornezzi

Predsednik upravnega odbora:
Hafner Josip

Direktor podjetja:
Kranjc Vlado

Izveček iz poročila o poslovanju obrtnega kamnoseškega podjetja »NARAVNI KAMEN«, Ljubljana, Kolodvorska 32, v letu 1955

Podjetje je bilo ustanovljeno 11. aprila 1953 in začelo poslovati 1. julija 1953. Zaposlovalo je povprečno 30 delavcev in nameščencev ter doseglo 4.354.300 din prometa. Obveznosti do družbene skupnosti so bile poravnane. Podjetje je vseskozi rentabilno, knjigovodstvo ažurno in v redu.

BILANCA na dan 31. decembra 1955

PASIVA

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	10.151	1.	Sklad osnovnih sredstev	10.151
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	—
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	3.798	3.	Razni skladi	4.134
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	6.427	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	7.012	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	6.310
6.	Druga aktiva	15	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	4.859
7.	Razporejeni dobiček	10.182	8.	Druga pasiva	1.949
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:		37.585	9.	Dobiček	10.182
			10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		37.585

Vodja računovodstva:
Oblak Ivan

Predsednik upravnega odbora:
Trček Ludvik

Direktor podjetja:
Pertot Milan

Izveček iz poročila o poslovanju časopisno-založniškega podjetja »GOSPODARSKI VESTNIK«, Ljubljana, Beethovnova 10, v letu 1955

Časopisno-založniško podjetje »Gospodarski vestnik« je v letu 1955 izdajalo list »Gospodarski vestnik«, dočim je založniška dejavnost bila le malenkostna. Realizacija po letnem načrtu je bila presežena za okrog dva milijona dinarjev. Poslovanje podjetja v letu 1955 je bilo uspešno zaključeno. Dohodki so se stekali iz naročin in objav oglasov. Povprečno je bilo zaposlenih 15 oseb.

BILANCA na dan 31. decembra 1955

PASIVA

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	786	1.	Sklad osnovnih sredstev	786
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	—
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	4.319	3.	Razni skladi	9.203
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	5.758	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	1.451	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	2.081
6.	Druga aktiva	21	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	—
7.	Razporejeni dobiček	5.703	8.	Druga pasiva	265
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:		18.038	9.	Dobiček	5.703
			10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		18.038

Vodja računovodstva:
Draga Juntas

Predsednik upravnega odbora:
Miro Pavlica

Direktor podjetja:
Joško Pirnar

Izveček iz poročila o poslovanju gostinskega podjetja »DOM V PODUTIKU«, Ljubljana, Podutik 44 v letu 1955

Gostilna »Dom v Podutiku« je poslovala v letu 1955 kot manjše gostišče s kolektivnim upravljanjem na pravila. Zaposlovalo je poleg stalnega osebja (poslovodja, kuharica na natakarica) še 2 honorarni natakarici za pomoč ob nedeljah in praznikih.

AKTIVA

BILANCA na dan 31. decembra 1955

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	2.305	1.	Sklad osnovnih sredstev	2.305
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	—
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	499	3.	Razni skladi	—
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	339	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupec in druge terjatve	4	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	—
6.	Druga aktiva	51	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	—
7.	Razporejeni dobiček	587	8.	Druga pasiva	—
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:		3.785	9.	Dobiček	—
			10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		3.785

Vodja računovodstva:
Sajovic

Izveček iz poročila o poslovanju splošnega stavbnega podjetja »STAVBENIK«, Ljubljana, Tomažičeva 24, v letu 1955

Plan je bil izpolnjen s 103 %, planiran dobiček pa le z 94,5 %, ker se je podjetje pri licitacijah zadovoljilo z manjšim odstotkom. Vsa dela so bila izvršena v popolno zadovoljstvo investitorjev. Zaposlenih je bilo povprečno 113 oseb, od teh 8 uslužbencev.

AKTIVA

BILANCA na dan 31. decembra 1955

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	11.814	1.	Sklad osnovnih sredstev	11.814
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	4.335
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	4.263	3.	Razni skladi	—
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	11.583	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupec in druge terjatve	10.770	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	—
6.	Druga aktiva	1.559	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	18.114
7.	Razporejeni dobiček	15.364	8.	Druga pasiva	792
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:		55.333	9.	Dobiček	15.364
			10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		55.333

Vodja računovodstva:
Marn Franc

Predsednik upravnega odbora:
Škulj Gabrijel

Direktor podjetja:
Kos Jernej

Izveček iz poročila o poslovanju časopisno-založniškega podjetja »PAVLIHA«, Ljubljana, Gosposka 12, v l. 1955

Casopisno podjetje izdaja redno humoristični list »Pavliha«, priložnostno pa razna humoristična dela. Planirani obseg realizacije je dosegel s 105 %. Podjetje ne dobiva kredita za obratna sredstva in nobenih subvencij. Vzdržuje se samo s pomočjo reklamnih oglasov. V preteklem letu je zaposlovalo povprečno 18 oseb.

AKTIVA

BILANCA na dan 31. decembra 1955

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	584	1.	Sklad osnovnih sredstev	584
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	1.470
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	462	3.	Razni skladi	—
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	2.057	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupec in druge terjatve	1.294	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	—
6.	Druga aktiva	—	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	1.280
7.	Razporejeni dobiček	1.695	8.	Druga pasiva	271
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:		6.092	9.	Dobiček	1.695
			10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		6.092

Vodja računovodstva:
Špenko Ani

Predsednik upravnega odbora:
Kranjec Ivan

Direktor podjetja:
Vrbič Jule